

SLOVENEČ

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28-
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29-
 za ostalo inozemstvo . . . " 35-
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24-
 za en mesec . . . " 2-
 V pravi prejemni mesečno . . . 170
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . " 7-
 za Nemčijo celoletno . . . " 9-
 za ostalo inozemstvo . . . " 12-

== Inserati: ==
 Enostopna petlitrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostopna po štvrta po 2 v lin.
 == Poslano: ==
 enostopna petlitrsta po 40 v lin.
 lahja vsak dan, izvenredno
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Kratek odmor v bojih ob Soči. — Položaj neizpremenjen. — Naši letalci nad Brescia.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:
 Italijanska artiljerija je, če se primerjajo prejšnji dnevi, veliko manj delovala. Položaj je na celi južnozahodni bojni črti neizpremenjen. Predvčerajšnjim je metalo neko naše letalno brodoge bombe v Brescio. Letalci so opazovali močne požare. Vsi letalci so se srečno izkrcali.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana: Poročilo italijanskega generalnega štaba 16. novembra:
 V dolini Adige smo jutraj 14. t. m. razširili in ojačili zasedene postojanke na gorskem robu, ki vodi iz Zugna Torta proti Roveretu na levem bregu Torrente Sono di Vallarsa. Sovražnik je otvoril takoj ljut artiljerijski ogenj z Monte Ghello in je poslal na napad pehoto, a smo ga odbili. Približevali poizkus sovražnih oddelkov proti naši postojanki v dolini Padola je bil odbit, nekaj sovražnikov smo ujeli ob tej priliki. V dolini Fella je srečal nek lasten oddelek pri Lusori sovražne čete, ki jih je napadel in razkropil. Bežeči sovražnik je popustil puške in strelivo. Na kraški visoki planoti včeraj živahen ogenj artiljerije na obeh straneh. Sovražna artiljerija je obstreljevala cel dan brezuspešno naše nove postojanke, da prepreči njih utrditve po naših četah. V odseku gore Sv. Mihaela je sovražnik napadel z močnimi silami dvakrat naše črte. Vselej je ustavil napad precizni hitri ogenj naše artiljerije, dokler se ni končno moral sovražnik umakniti z velikimi izgubami.

Nepremagljiv!

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 15. novembra.

Po zadnjih porazih Lahov na Oslavju in Kalvariji vlada včeraj in danes na goriškem območju mir. Seveda relativen mir, to je: laška pehota ne napada. A vsak hip se oglašajo topovi na obeh straneh in motijo tiho, ki pokriva naše grice. Vsi zadnji napori Lahov so veljali edinole Gorici in zopet so naskakovale vedno sveže čete zdaj ta del postojanke, zdaj drugi. Boj se je vršil neprestano od Plavi do Doberdoba. Kalvarijo so z največjo silo napadli štirikrat, a vedno zaman. Nato so poizkusili prodreti pri Oslavju, kjer so jih v prvem naskoku kranjski Janezi popolnoma porazili, v drugem naskoku pa so jih Dalmatinci tako uničili, da se ni vrnil niti en mož. In zdaj je zopet mir. Ob Soči so zbrane vse moči hrvaškega in slovenskega naroda

in preko njih ne prodre Italijan niti koraka! Naši možje in fantje bodo branili do zadnje kaplje krvi slovensko zemljo in ta zavest nam zadostuje, da smo popolnoma mirni.

Boji za Gorico.

Četrto bitko pri Gorici je predvčerajšnjim prekinil odmor, ki pa, kakor uči dosedanja izkušnja, ne bo dolgo trajal. Italijansko vojno vodstvo skuša na vsak način dobiti Gorico, zato so napadi tako siloviti. Velikanske izgube kakor tudi uporaba materijela na strani Italijanov jih prisili, da delajo kratke presledke. Napad zadnjih dni ni bil naperjen neposredno proti območju Gorice, marveč proti prostoru južno od tam. Predvčerajšnji boji so se končali s tem, da je bil sovražnik pri Sv. Mihaelu vržen skoro iz vseh jarkov, med tem ko so bližnji boji pri Sv. Martinu ostali še brez uspeha. Včeraj se položaj ni nič izpremenil. Italijani stoje tedaj v imenovanih odsekih neposredno pred našimi črtami, deloma so se mogli vzdržati v nekaterih naših jarkih. Sovražna artiljerija ne more streljati na naše najsprejnejše vrste, ker bi s tem ogrožala svoje lastne čete. Zadovoljiti se mora tedaj s tem, da strelja na prostor za našimi postojankami, njen ogenj je precej prenehal, kar je za naš položaj ugodno. Vsekako pa moramo računati z novim silovitim napadom sovražnika. Italijani so včerajšnji dan miru porabili za to, da so izpopolnili svoj materijal. Za naše tunske čete so sedanji dnevi strašno težki.

Gorica bo kup razvalin.

Za poročili iz vojnodopisnega urada, ki so javljala, da je bilo v zadnjih tednih v Gorici porušeni 300 hiš, je prišla danes ponoči vest vojnih poročevalcev iz vojnodopisnega urada:

Italijani obstreljujejo Gorico brez prestanka. Mesto bodo popolnoma razstrelili. Italijani rušijo tedaj mesto, katero so hoteli osvoboditi, »velika Italija« žre kot zdvijana vo'kulja lastne otroke italijanskega naroda. Vezni mestni grb, katerega so laške gospe sklenile podariti pri odrešenju Gorice, Tridenta in Trsta, bo kmalu samo za mrtvaški prt čez zadnje ostanke Gorice.

Hrvatska pesem ob Soči.

S italijanskega bojišča je pisal častnik med drugim: »Iz jarkov mojih mladcev odmeva preko soških bregov ta le pesem:
 »Šumi ti, Sočo, okrvavljena,
 plače Taljanka, ljuto ranjena,
 marš — marš! Turudija naš,
 jedan, dva, tri —
 napried grof Lacy!«

Naši letalci nad Brescia.

Lugano, 17. novembra. O letalskih napadih na Brescia poročajo listi, da so se v noči na 14. t. m. pojavili štirje aeroplani, ki so leteli proti Bresciu. Vsled močnega vetra in pa ker je bilo popolnoma jasno, so se pa obrnili. Zjutraj so se aeroplani vnovič prikazali. Prva bomba je padla pred kripto cerkve San Afra in zadela dva vojaka, cerkvenika, njegovo ženo in dva otroka; vsi ti so bili mrtvi, druge v bližini se nahajajoče osebe pa težko ranjene. Letalo je nato izginito, pozneje pa zopet vrlo več bomb na poslopja v različnih delih mesta. Italijanski letalci so pričeli lov na sovražne letalce, ki so se dvignili 3000 m visoko in neovirano ušli zasledovanju. Italijanski letalci trdijo, da so imeli sovražni aeroplani oklepe.

Letalni napadi na Verono.

Lugano. Poročevalec »Stampe« v Veroni priznava, da so zadeli letalci predvsem vojašnice.

Laški letalci nad goriškimi vasmí.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Z Brji nam pišejo: Tudi naša Brja so postala deležna slavnega obiska laških letalcev. V torek, 9. novembra, krog poldne smo dobili ta obisk in 4 bombe v pozdrav, ki pa niso napravile nobene škode, pač pa povzročile nekaj strehu med prebivalstvom. Dve bombi sta padli na vinograd pri vasi Martini, v katerem je še pred desetimi minutami lastnik obrezoval trte, nato pa odšel h kosilu. To ga je rešilo globoke smrti. V naši občini ni vojnih skladišč in naprav in tudi vojaštva le malo, torej je cilj italijanskih bomb naravnost civilno prebivalstvo. Tako znaša laški krugulj svojo besno jezo, ker ne more drugače čez Sočo nego po zraku, nad mirnimi našimi vasmí. A vse zastoni! — Kakor je »Slovenec« poročal, je laško letalo metalo bombe tudi na Rihemberk, istotako brez škode. Ker so se sedaj laški letalci začeli večkrat oglašati nad Brjami, je priporočati prebivalstvu, da se v vsakem takim slučaju skrije v podzemne kleti, ki imajo zidan obok — »velb«. Tudi v gozdu se je dobro skriti. Sedaj naj pa Cadorna le poroča o velikih uspehih svojih letalcev, mi se mu bomo pa smejali!

Italijansko vojno posojilo.

Lugano. Zakladni minister je pooblaščen, da sme izdati za sto milijonov lir zakladnih zadolžnic, ki zapadejo po petih letih.

Usmrčeni socialisti v Italiji.

200 socialistov v Florenci ustreljenih. Stockholm. (K. u.) Urednik švedskega lista »Arbetet« državni poslanec dr. Gunnar Löwengren, ki je obiskal pred kratkim Italijo, opisuje sledeči prizor v Florenci: Ko sem prišel na kolodvor, je bil prenapolnjen z radovedno množico. Ko sem vprašal, zakaj se je zbralo toliko ljudstva, so

mi pojasnili, da so prišli zato, da vidijo socialiste, ki jih bodo usmrtili. Bil je to razburljiv prizor. V skupinah po 20 mož so peljali obsojence, ki so bili oblečeni še vedno v uniforme. Bilo jih do 200, ki so se radi svojega prepričanja in sovraštva proti vojski branili ubogati in nastopiti proti sovražniku. Vojno sodišče jih je obsodilo zdaj na smrt. Peljali so jih v Arezzo, da jih ustrelje. Večinoma so bili obsojenci prostodušni, nekateri so kljubovali. Gonili so jih kakor živino v vozove. Gledalci niso kazali usmiljenja z obsojenci, a tujec, ki je to slučajno videl, se je prepiral, koliko resnice je v govorici vojskega navdušenja c Italiji.

Pred otvoritvijo laške zbornice.

Italija hodi svojo pot v sledečih točkah: 1. V nasprotju s svojimi zavezniki Nemčiji ni napovedala vojne in se vsega izogiba, iz česar bi se dalo sklepati, da je v vojnem stanju z Nemčijo. 2. Na Balkan noče iti. 3. K londonskemu dogovoru o posebnem miru ni pristopila. Intervencionisti bi radi pa vse to in zato obetajo vladi, da bo zopet govorilo ljudstvo, to je ulica. Giolittijeva »Stampa« ostro nastopa proti zopetni mobilizaciji ulice in kričanju intervencionistov, ki pravijo, da samo oni čuvajo čast in dostojanstvo Italije. List zahteva svobodno besedo v zbornici in parlamentarno vlado. Glavno zlo današnje Italije je protiparlamentarna struja, ki zna samo kričati in vse zanikati. Sploh je zadnje čase »Stampa« večkrat okrcala teroriste, vendar pa ni misliti, da bi Giolittijevi pristaši v zbornici poizkusili vreči Salandro. Giolitti se zasedanja niti udeležil ne bo, »Stampa« pa odločno zavrača vest, da se misli povzročiti ministrsko krizo, kajti logično in potrebno je, da ljudje, ki so spravili Italijo v vojno, to podjetje tudi nadaljujejo in nosijo odgovornost.

Iz Libije.

Lugano, 17. novembra. »Ordine« poroča iz Kaira: Veliki Senus Said Hamed je odstopil svojo politično moč v Libiji El Idrisu El Madhi. V Solumu se nahaja 100 turški častnikov pod poveljstvom Nuri bega, sorodnika Enver apše, poleg tega 2000 rednih čet s 6 topovi in 4 strojnimi ter mnogo Beduinov, ki hočejo navaliti na Egipt.

Boji za Gorico.

Bilo je začetkom novembra. S prijateljem sva jo krenila s Travnika (Piazza grande) po neki ulici naprej, da si nekoliko ogledava mesto. Stara gospa v svileni mantilji koraka baš pod hišo, ki so jo krog alpincev opikale kakor bolhe. Dalje ob hiši, ki ji je granata odnesla prsno okostje, da kaže sedaj svoj zanimivi drob. Pred nama hodi ogrski infanterist, ki postoji pred vsako prodajalno, čudeč se, da je ostalo še kaj starega sveta in da se tu dobi za svitile kronce, česar si srce zaželi, od vojaških potrebščin v ožjem smislu besede

poročilo o njegovi smrti. Jaz pa sem ostal doma in napisal pismo za »Mladost« v spomin Pavlu Rupniku. Bil je mrzel jesenski večer. Maršbataljon je bil pripravljen oditi in zato je odmevala pesem po ulicah mesta. Pesem domovine.

Moj fantič je za frajtarja,
 pa nima nobenga krajcarja...

Pesem, ki jo je pel tudi Pavel, ko je korakal nasproti smrti.
 Še dolgo tisti večer sem poslušal tudi jaz pesmi, ki so mi odmevale odnekod daleč:

... Padel ob Dnjestru. — Strel v glavo... Dvajset kron v gotovini. — Molitvenik in slika... Padel pri Nadworki...

Bil je moj zadnji dan v pisarni. Prišel je odlok vojnega ministrstva, da moram s prostovoljci nekaterih drugih polkov v ... Sprememba iz enoličnosti pisarniškega življenja, katere sem bil vesel. Z vne-mo sem opravljal proti večeru zadnje delo, da pustim čisto mizo za seboj.

V pisarni je bilo mirno. Pesem peres je šla komaj slišno po sobi. Pesem peres, ki so pisala.

LISTEK.

To je vojska!

Gospod feldvebl Jernejčič je odprl omaro. Iz nje je vzel množico zavitek ter jih položil na mizo. Jernejčič je duša cele velike pisarne, eden izmed najbolj marljivih in najbolj vestnih. Služi že dvanaest let in meni se zdi, da ker mu ni dano pustiti življenja na bojnem polju, ga bo našla morda smrt v pisarni, sedečega za pisalnim strojem med kupi aktov. Ne želim mu tega.

Poklical me je, da mu pomagam pri protokoliranju zapiščine na bojnih poljih padlih junakov. Denar, slike, pisma, molitveniki, ure verižice itd., take stvari so pobrali padlim ter jih poslali kadru, da jih odda naprej sorodnikom junakov. Posebno prijetno to delo ni, dasi je včasih zanimivo gledati, kaj vse so nosili vojaki seboj. Tu se najde prestreljena listnica, ki prica, da je šla krogla naravnost v srce vojaka; tam je zanimiva slika mlade žene z otrokom v naročju. Bož ve, kolikokrat so gledale oči padlega na to sliko, in zdaj pa

nikoli več.

Celo dopoldne sva opravljala to delo. V roko nama je prišel med drugimi tudi majhen zavitek. V njem je bila srebrna ura z verižico in pa 45 K denarja. Zraven pa je ležal listič, na katerem je stalo napisano ime kadeta Pavla Rupnika. Takrat mi je nekaj pretreslo srce in roka se mi je tresla ko sem protokoliral to boro zapiščino svojega prijatelja, od katerega sem se tako težko ločil tisti zadnji večer tam v Pluju, predno je odšel poln mlade moči in navdušenja tja gori v Galicijo.

V pisarno je prišel mlad fant vojak. »Bil sem doma na dopustu pa so mi rekli, da so brali v časopisu, da sem dobil medaljo. Prosim ali je res?«

Gospod feldvebl Jernejčič je odprl zopet omaro in vzel iz nje drug zavitek, v katerem so bile shranjene svečine brnaste in srebrne, majhne in velike.

Izkazalo se je, da je dobil fant ta majhno srebrno. Ves srečen jo je vtaknil v žep, se zahvalil in se poslovil. Midva z gospodom Jernejčičem sva pa nadaljevala prejšnje delo.

Pri drugi mizi so sestavljali protokole padlih. Monotono, vedno enakomerno je odmeval diktat tovariša tovarišu:

»Padel pri Nadworki — Strel v glavo... Padel pri Goricah. — Strel v trebuh... Padel ob Dnjestru. — Strel v glavo... itd.

Dan za dnem se je vršilo to zapisovanje toda kup aktov se ni hotel prav nič zmanjšati: ker so prinašali vedno nove. Prav tako so prinašali tudi gospodu feldveblu vedno nove zavitke, vedno nove akte, tako, da se je mož večkrat prijel za glavo in vzdihnil: »To ne bo končano še deset let ne!«

In res je kazalo tako, ker dan je bil podoben dnevu. Vedno isto:

»Padel je ob Dnjestru. — Ubila ga je granata... Padel je pri Grodeku. — Strel v srce...«

Tako je šlo naprej tisti, prejšnji in bo šlo jutrajšnji dan. Brez konca.

»Deset vinarjev v gotovini... slika in molitvenik. — Dvajset kron v gotovini... listnica s pismi... rožnivenec...«

Tako sem protokoliral že ure. Ampak tisti dan so bile moje misli samo pri enem, čegar uro in verižico sem imel tisti dan v rokah. Pavel Rupnik! Tako še mlad, tako še poln upov in nad, pa ga je pokrila zemlja poljska.

Tisti večer je imel tudi »Slovenec«

pa do potrebnih želodca. Vse to le tisoč korakov za fronto! Na hoji se mu pozna, da mestnemu tlaku ni vaju. Menda je prišel s kršnih kraških tal, morda s Podgore.

Bil je lep jesenski dan, ko smo jo krenili na vrh, da vidimo boj za Gorico. Peš seveda smo takorekoč plezali navkreber, skozi goščavo, čez tisoče kostanjevih ježic, ki so bila z njimi postlana tla, med dolinami, ki so jih bile izdolbe sovražne granate, čez neštete črepinje italijanskih izstrelkov, med tihimi bosenskimi vojaki, ki so stražili dohode. Tako smo prispeli do čistine, ki jo je obilalo solnce s svojimi žarki.

Prikaže se nam Podgora, gora najhujših bojov. Svoječas kostanjev gozd, z livadami vmes, in v vršičih stoletnih dreves je prijetno šumljal veter. Sedaj je drugače. Tu so se pričeli boji. Mi smo se tod udomačili, napravili smo si jarke, zgradili stanišča, izdolbili jame. Zvečer svetijo tod celo električne luči. Priletele so granate, z obeh strani, in so pristigle vršiče kostanjev, drevesa izdrle, jih obropale listja in podrele.

Artiljerijski stotniki mi je dovolil, da pogledam skozi daljnogled-skarjevec na Podgoro. Gola je, kakor da bi jo velikan-ske kobilice obgrizle. Nekaj temnih stebel je ostalo, spomeniki prejšnjih časov, in trije kameniti križi še stojijo tam — tako so mi pravili —, ki jih sovražne krogle niso mogle oboriti. Kak peklenski vihar je tod divjal, nam pove gola površina, ki se je baje vsled sovražnih granat — znižala. Seveda: pravljica iz vojaških ust! Toda nekaj je na tem. Gotovo je, da je Kalvarija za vse veke začrtana v zgodovino. Tod je zgnilo na tisoče nepokopanih italijanskih junakov, zemlja se je napojila njih krvi. Ali bo tod še kdaj brstela zelena trata? Ali bodo tu še kdaj šumeli vršiči mogočnih kostanjev?

V artiljerijski centrali, kjer vodijo častniki ogenj desetoric topov, se vrši vse z matematično natančnostjo ob zemljevidih z rdečimi, modrimi, zelenimi, žoltimi črtami in skrivnimi znamenji za sovražne postojanke. Tu kraljuje prevdaranje, mir, hladna treznost. Vsaka minuta je važna, morda odločilna... Sovražnik za našo višinsko postojanko ne ve, sicer bi jo mogel v par urah zakriti z granatami. Ne ve za njo, in ne bo nikdar zvedel! Topovi nad nami in pod nami, na levi in desni, govore na poziv s te višine. Samo številke in črke se imenujejo. Lajk ne more tega ustroja razumeti, to pa vidi, da stroj izbornu deluje. Samo na gumb pritisneš, in artiljerija posluša, kakor želiš, — mi je rekel divizionar.

»Streljamo; oni tam pa tudi niso leni. Krog in krog pokanje, grmenje, bliskanje. V isoparni tišini smo se povzpeli na vrh. Zdaš se pričena nevihta. Artiljerija je čaka — samo na dober izgled; ples je že v taktu. Na naši višini se vrste poročila in povelja, drugo za drugim. Telefoni kličejo neprestano. »Kaj je?« vpraša stotnik. »Ponižno javljam, tam na točki... ni več stare baterije«, odgovori poročnik. »Jeli opazovalec obveščen?« — »Da«. Poročnik se loti svoje naloge. »Vedno zopet se lotevajo št. Petra,« meni stotnik in pogleda skozi daljnogled, ovit s sivim suknom, da bi se v solncu ne bliščal, na oblačke šrapnelov in podobnih ptic, ki jadrajo po nebu. Na telefonu se zglesi poveljnik. Mirno, brez vsake strasti. Stvarno. Same številke in zopet številke. V strelskih jarkih se glasi povelje k naskoku pač nekoliko rezkeje. Tam je odvisno vse od živahnega razpoloženja, ki smrt zaničuje.

... Padel ob Dnjestru — strel v trebuh... Vedno enako. Niti na imena onih, o katerih se je pisalo, nisem več pazil. Vsi v pisarni smo se bili že nadadili na to. Samo če je prišlo kaj posebnega, kakšna nenavadna smrt, kakšen nenavaden dogodek, so peresa za trenutek zastala.

Naenkrat pa je zastalo tisto popoldne tudi moje pero, dasi je bil dogodek, ki ga je narekoval tovariš tovarišem povsem navaden, enak stoterim med tisočermi.

»Kriegsfreiwilliger Ivan Podlesnik, geboren... Heimatsberechtigter...«

Naprej nisem poslušal. Danes se čudim s kakšno mirnostjo sem prenesel to novico, te težke akorde vsakdanje pisarniške pesmi. Tako mi je bilo, kakor da sem gledal zadnje dejanje težke tragedije.

Moj oče! Izmed treh sinov je šel zadnji — prostovoljno — pa je prvi padel in na ta način končal lepo, junaško dolgo pot življenja težkih zmot in mnogih prevar.

Oče, danes si zopet pred menoj tako velik kot si bil pred mnogimi leti, ko sem se komaj zavedal, da si mi oče! Oče, danes so računi med nama poravnani, ker si poplačal svoj zmojni dolg s srčno svojo krivjo kot junak med junaki! Oče, lahko mi je pri srcu, ker z junaškim koncem si nam zapustil to, da bo spomin na te svetel v naših srcih!

Oče, počivaj mirno! Upam, da je pot na in po bojnih poljanah pripravila tvoje srce, da je tvoja duša mirno lahko stopila pred Njega, ki edini ve, da tvoje srce ni

Vsako povelje v jarku je sad računanja, kombiniranja. Le malokdaj zahteva hip poseben sklep... Z ognjem zapreti to in to cesto... Čez grič ta in ta... Koncentriran ogenj na višino X... Nihče ne vpraša, kam in zakaj. Topovi govore, in le toliko izvemo, da se vse to vrši z absolutno precizijo.

In tako je že pet mesecev. Z največjo natančnostjo se izvršuje vse delo krog in krog, na artiljerijskih vrhovih in v strelskih jarkih, delo možganov in krepkih pesti, ki drže prste pripravljene ob petelinih in bodalih. In temu preciznemu sodelovanju, temu uboganju na migljaj se moramo zahvaliti, da je lepa Gorica pod nami — naša.

Črlica z južnega bojišča.

(Izvirno poročilo »Slovenca«, priobčuje Janko Homan.)

Ni ga menda koticika v bojni črti od Tolmina pa doli do sinjega morja, kateri bi mi bil neznan, a najraje pa gledam, če peč v strelskem jarku, tje po gladki vodni površini, ki se v solnčnih dneh blešči kot veliko zrcalo. Nehote mi uhajajo v spomin razne pesmi od te »luže«, med drugim pomen »Morje adrijansko, bilo nekdanj slovensko«, nehote si mislim, zakaj bi ne ostalo oziroma postalo po vojni še vedno »slovensko«. Res je, da steza krivoprisežni Lah prste po njem, a gotova zavest navdaja nas vojake, da ga v oblast nikoli ne dobi. Ker hoče našemu prodiranju v »deželi morilcev«, Srbiji, delati ovire s tem, da bi naša armadno vodstvo moralo tem večjo silo vojaštva držati ob Soči, pričel je pred dnevi ofenzivo na celi črti. Že danes vemo, da ga pošljemo s krvavo butico k »mama« domov za peč. Ob takih prilikah je seve vse na nogah. Doleto je naše krdelo, da smo bili postavljeni kot prva rezerva v neki vasi ob morju, v kateri je Lah že v obliki granat marsikateri hiši napravil hudo poškodbo. Cerkveni zvonik je brez zvonov, križ in strelodod pred cerkvi na tleh — odbila je granata. Pri cerkvi ni nobene šipe cele. Nastanili smo se večji del v nekem mlinu, manjše število moštva pa v cerkvi, in med istimi sem bil tudi jaz. Ker marširamo ali se premikamo vsled sovražnikove bližine samo ponoči — še v tem času nas žarometi ne puste pri miru —, tedaj se razume, da smo prišli v svetišče ponoči. Zamolklo votlo so odmevali naši težki koraki po svetem prostoru, v katerem kljub njegovi veliki starosti še ni ropotalo morilno orožje in se je raz lece vedno le klicalo »Mir med vami« in »Ne ubijaj«. A danes, zdi se mi, da slišim povelje »pobij vraga in razdiralca svete vere in božjih hramov«. — V temi poiskal sem za silo na kamenitem tlaku pred velikim oltarjem ležišče. Luči se ne sme prižgati, in če bi se kdo spozabil in prižgal luč, bi morda vsi plačali z smrtjo, če bi Lah zapazil. V jutro, ko je polagoma prišel dan, sem si ogledal notranjščino cerkve. V velikem oltarju je sv. Ivan Krstnik. Ker je bilo v svetilki še nekaj olja, smo prižgali luč in nekateri so prinesli od nekod izpraznjenih laških šrapnelskih cevi z nabranimi cveticami ter razpostavili po oltarjih. Kajenje ali nespodobno obnašanje se je vobče prepovedalo. Ostali smo tu nekaj dni ter pridno postavljali strelske jarke. Tudi moj oddelek se je preselil iz cerkve v mlin, kjer smo si napravili ležišča, kakor je kdo zamogel. Nekateri so natrgali trave, drugi donesli zopet kakih kunj iz praznih hiš. Jaz sem imel večjo srečo, našel sem žimnico. Napravili smo si kolikor mogoče

udobno, ne vedoči, za koliko časa. Naš krojač je prišel na najdenem šivalnem stroju celo svojo »ordinacijo« za strgane hlače itd., drugi smo postavljali skrivališča in pletli žične ovire, — na bolj odprtih krajih le ponoči. Semintja nas je pač prepodil kak laški šrapnel ter nekoč enega ubil in enega ranil. Tudi laški zrakoplovi so krožili vedno po zraku — no, to je pa itak povsod —, večkrat celo po več-takih »jastrebov«. »Kritje« se je velelo in poskakali smo med drevje ali med trtne nasade ter skrili kot piščeta, če kolkja dá svarilni glas. Tako življenje se nam je sicer dopadlo, vendar pa je postalo dolgočasno ter smo bili celo veseli, ko je došlo povelje, da imamo v nočeh proti... patrulirati. Načrtali smo laškim predstavnikom, kar se je dalo, prizadejali jim nekaj izgub; toda tudi mi smo imeli enkrat enega ranjenca ter izgubili narednika Kreka in njegovega »Pika«. Sedaj ni nikogar, ki bi v naši kuhinji obiral kosti.

V noči na 17. t. m. smo bili nenadoma alarmirani in urnih krač smo šli proti komaj pol ure oddaljeni... ter iskali kritja za nekim gostim plotom, kateri je povečini iz skupaj zloženega kamena. Čez naše glave so frčale posamezne svinčenke in tudi granate in šrapneli, ker znano je, da Lah po rezervah išče in strelja. Noč je bila mrzla in t. epetali smo zjutraj prav pošteno, toda ganiti se nismo smeli, ampak ostali v tem kritju še tisti dan in še pozneje več dni na prostem. Oskrbo smo dobivali le ponoči, podnevi vsled sovražnega artiljerijskega ognja ni bilo mogoče, zlasti ker je Lahon že 18. t. m. pričel morda iz jeze vse obstreljevati, še posamezne vojake, in tako je tudi bližnje vas, zlasti mlin, kjer smo bili mi notri, neznansko bombardiral. Ker je vse prazno, ni bilo nikake človeške žrtve razun par ranjencev, katere je po naključju zadelo kamenje. Pač pa je napravil na hišah večjo škodo, katere poškodbe sem opazil sedaj, ko smo ono bojno točko vsled došlega povelja morali zapustiti in je naše mesto nek hrvaški polk zasedel. Radovedni smo bili pač, kake poškodbe so v mlinu. Napravil je dosti lukenj v stene. Na moji žimnici počiva sedaj krog 100 kg težak kamen, kojega je vrgla granata iz stene. Odnese sem kožo. Tudi stranišča ni pustil — zadel ga je tako dobro, da je vsebino straniščne jame izpraznilo in razmetalo po stenah in po travi. Za ta »centrum« bi bilo pač treba laški artiljeriji priznanja od Cadorne. Ko bi on za ta uspeh vedel, gotovo bi se glasilo poročilo nekako takole: »Vsled našega preciznega artiljerijskega ognja uničili smo veliko municijsko zalogo«, in laška javnost bi čitala z žarečimi očmi, d' Annunzio pa bi Cadornu brzojavno čestital, Emanuelček pa bi ga še odlikoval — morda?

Dan za dnem bobni, poka, treska in se odpirajo žrela, toda »nikoli in nikoli« — spoznal boš Lahon, toda prepozno. Za Srbom prideš ti na nož.

2600 m visoko.

Podlovec Alojzij Sever piše dne 28. oktobra:

Oglašam se, da naši prijatelji ne bodo mislili, da smo šli že vsi k vragu, kakor nam je pred kratkim želel neki Lah iz njihovih zakopov, ki so samo 600 m oddaljeni od nas. Pa nas ne bo vzel vrag ne, čeprav smo na najslabšem kraju — na 2600 m visokem gorskem velikanu v pustem skalovju. 26. t. m. smo ravno zopet prestali šestdnevni artiljerijski ogenj; smc mislili, da bo napadal, a ni prišlo do tega.

niti ne sanja se ji, da bom prišel domov. Prav nič ji nisem pisal. Pa bomo stopili v hišo in Katra me bo vprašala. Prav gotovo me bo takole vprašala:

— Ja, Janez, kaj boš pa jedel, kaj bi pil? Revez, ti si lačen, kaj naj ti pripravim? —

Prav takole me bo povprašala. Jaz ji bom pa rekel:

— Katra, jaz nisem prav nič žejen in prav nič lačen, zato mi ni treba prav nič pripravljati. Ampak, Katra, ti se semle k meni vsedi, da te bom gledal. —

Tako ji bom odgovoril in Katra se bo k meni vsedla, otroci pa okrog, jaz jih bom pa gledal, samo gledal, četudi celo popoldne in cel večer... »

Tako je pripovedoval eden, drugi zopet drugače. Vseh misli so bile doma, vsak sam pri svojih. Moje misli pa so bile v dneh, ko se bodo vračali domov — za vedno — tisoči in tisoči. Kakšen velik praznik bo takrat! Vstajenje in vernih duš dan! Žalost in veselje!

Skoraj prepočas nam je drčal vlak po domovini, pokriti s prvim snegom. Čim bližje smo bili, tem težje mi je bilo v srcu. Peljal sem se mimo kraja, kjer živi moja mati — meni pa ni bilo dano, da bi stopil k nji in ji rekel:

»Mati, tvoj mož je umrl...« Zato pa te pozdravljam tem potom, mati. Pozdravljam te kot eden, mimo katerega gre mnogo pogrebov, on pa gleda na — križ.

Ivan Podlesnik.

Komaj se je bil Lah vzdignil, smo ga že pognali nazaj. Lah je bil goto že mislil, da nas je vse pobil z granatami, toda naši fantje so se med ognjem poskrili v skalnate dupline in ni bilo hujšega, nego da smo imeli dva ranjenca. Za tak »uspeh« je sovražnik zmetel milijone v naše skale! Škoda.

Sedaj je postalo že grozno mrzlo. To pa za Lahe ni in skoraj vsak dan pride kateri k nam. 25. t. m. je prišlo 48 mož naenkrat; na 50 korakov so začeli vpiti: »Nicht schiessen, wir ergeben uns!« In res so pravili, kako je mrzlo in da sploh niso nič kaj zadovoljni s svojo vlado; rekli so, da se je cela kompanija zmenila, da se uda, a vsem naenkrat ni bilo mogoče priti. Drugo noč je zopet prišlo 8 kuharjev in dva alpinca. Prejšnji mesec so se Lahom ponesrečili štirje napadi in pred postojankami leži polno njihovih mrličev, ki jih sploh ne pokopavajo.

Slovenski fantje pošiljajo pozdrave.

Prejeli smo naslednje vojnopoštne dopise: Podpisani slovenski možje in fantje v vzhodni Galiciji, doma od Slov. Bistrice, Maribora, fare Makolske, Sv. Andreja na jezerih, pozdravljamo svoje drage domače tam daleč v lepi štajerski Ignac Strnad, četovodja, Jožef Skopec, desetnik, Andrej Kocjan, desetnik, Kobot, narednik, Franc Krajnc, Andrej Grah, I. Vagnar, A. Peljko, Fr. Roržek, A. Grošelj, B. Kos, Fr. Vrhovnik, I. Ajt, Ant. Ačko, Fr. Gojčič, I. Dobnik, A. Lopnič, Andrej Čep in drugi. V družbi s prijaznimi štajerci pri isti stotnji služijo Primorci od Gorice, Brd in Vipave ter s Krasa pozdravljamo svoje družine, ki so razkropljene na vse vetrove širne Avstrije, želeč veselega svidenja: Ivan Rožič, Tomaž Orel, Jos. Štiligoj, I. Zorzut, Fr. Mužič, Kobal, Beltram, Figič, Tinta, Fikfak. Skočir, Polanc, Juriševič, Košuta.

Naša bolnišnica je nameščena zadnji čas v mestu L. . . k, v prostorih bivše ruske vojaške bolnišnice. Poslopje je novo, moderno urejeno, vodovod itd. Čez zimo menimo ostati tukaj. Pozdrave pošiljamo vsem znancem in prijateljem: Štefan Štrukelj, Črnomelj; Ivan Gruden, Hotedersica; Fr. Pečnikar, Domžale; Lojze Šmuc, Sežana; Janko Petelin, Prosek; Kristjan Merkuza, Komen; Ferd. Gombač, Trst; Pavel Sancin, Škedenj; Štefan Berlot, Kanal; Jos. Koršič, Biljana; A. Markočič, St. Martin; Vlad. Maver, Kastav; Jos. Lenac, Zamet; Ig. Brus, Hotedersica; Mat. Ivančič, Pulj. — Drugi oddelek strojnih pušk na severnem bojišču pošilja iskrene pozdrave tovarišem na jugozapadu, ki branijo našo prekrasno domovino, in vsem Slovincem! Mihael Bartelj, desetnik; P. Jenko, narednik, pešci Fran Remec, Josip Turk, Albert Gaja, Jožef Selak, Franc Vilfan, Matija Štrekl. — Danes nam igra vojaška godba, vojakov kar mrgoli krog nje, za Rusa, dasi je blizu, se niti ne zmenimo. Vreme imamo zadnje dni (1. oktobra) lepo, a mrzlo. Po hribih se je prikazal prvi sneg. Prisrčen pozdrav doma ostalim! Lovrenc Kutin. — Še vedno pridno mešamo laško polento in jo belimo s 30.5 cm granatami in šrapneli. Hrib se omaje in hrast, zvestoba Slovence ne gane! Prijateljske pozdrave pošilja Matija Ofak.

Prisrčne pozdrave vsem rojakom pošiljamo slovenski topničarji domačega ljubljanskega polka: Leopold Senica, Jernej Lipar, Ig. Breznikar, Ivan Črnivec, Ig. Marinc, Stane Skrinjar, Konrad Kobilica. — Med grmenjem topov in pokanjem ročnih granat pošiljajo iz strelskih jarkov srčne pozdrave vsem znancem in prijateljem fantje pionirskega oddelka 17. železnega pešpolka: Četovodja Jožef Meglen, Anton Babnik, Vinko Vončina; poddesetnik Anton Galič, Ivan Hribar; pešci Jožef Radešek, Ivan Ranguš, Šparemblek, Jožef Klobučar — v imenu vseh drugih. — Z daljnega Dnjestra pošiljajo mnogo pozdravov: Jožef Klinec, Štefan Drašček, Jožef Turč, Angel Kolarič, Anton Malavec. — Slovenski bojovníki na severnem bojišču pošiljamo prisrčne pozdrave Slovincem v domovini! Hinko Mekinda, Ludvik Čuk, Karel Fajdiga, Josip Ambrož, Štefan Milavec, Franc Kuček. — Vzem goriskim beguncem, raztresenim po raznih deželah, pošiljamo mnogo srčnih pozdravov! Ivan Drnovšek, Jožef Erzetič, Anton Bučenel, Franc Drnovšek in Ludvik Perkon.

Iz slovenskih natečin v Ameriki.

(Dopis.)

Aurora, Ill. Kar se dela in zaslužka v tej naselbini tiče, je še precej dobro. Če

se ne bo nič na slabše obrnilo, pa bo delavstvo zadovoljno. Vreme pa imajo sila slabo. Slednji dan je deževalo in lilo od 20. julija pa do 1. dne meseca avgusta. Sedaj se je menda izlilo, ker se je nebo izvedrilo in izjasnilo. Treba je lepih, solčnih dni, da bo dobra letina.

V Lusku, Pa., se pa z delavskimi razmerami nič preveč ne pohvalijo. Sicer se dela slednji dan, a zaslužek je precej pičel. Zaenkrat se nikomur ne svetuje tja seliti, ker se dela sploh ne dobi. Vendar pa tamošnja slovenska naselbina dokaj dobro napreduje. V mestu kakor tudi v okolici si je že mnogi Slovenec postavil lastno domovanje, ali vendar bo treba še veliko truda in dela, preden se bodo lahko postavili pred svetom.

Bilo je leta 1903., ko sem jo primahal iz Clevelanda, Ohio., na Eveleth, Minn. Vešč mizarskega dela sem se moral takoj lotiti težkega posla globoko pod zemljo v rudniku. Ker tedaj še nisem umel angleščine, sem bil vesel, da sem sploh dobil delo, naj si je bilo že to ali ono. Leta 1903. na 1904. v zimskem času pa je prišel k nam neki »gošposki« človek in nam je ponudil zemljo. Kakor smo kasneje izvedeli, ga je bila poslala vlada, da bi nam ponudil vladna zemljišča. Takrat smo se mu smejali, sedaj nam je pa žal. Kratkovidni kakor smo bili, smo si mislili: po dva dolarja in še čez zaslužimo vsak dan, čemu nam bo zemlja. Zdaj je, žal, prepozno prišlo spoznanje. Oj, kako dobra bi bila v današnjih dneh zemlja! Leta 1904. so nam ponudili lote po Chisholmu. Mesto je bilo razmerjeno. Ker je svet kamenit, se naš narod ni ravno naglo naseljeval. Meni na primer so ponujali takrat loto na glavni ulici za 300 dolarjev, in sicer na majhne mesečne obroke. Jaz pa sem dejal in rekel, kdo bo kamenje kupoval? In nisem ničesar kupil ne jaz, ne noben drugi Slovenec. Drugi so jih lepo pokupili, mi jih pa zdaj plačujemo po 500 ali celo po 800 dolarjev, in to še daleč proč. Tiste, ki so nam jih izprva ponujali po 300 dolarjev, se sedaj po 8000 dolarjev plačujejo. Dragi rojaki, takih prilik in priložnosti smo mi Slovenci že dosti zamudili. Sedaj se nam pa spet ena taka prilika ponuja. V New Duluthu se bo otvorila nova jeklarna. V nasprotnem Wisconsinu v Olivier je že veliko slovenskih družin naseljenih, prav tako tudi v New Duluthu, Minn. Pa bomo menda zopet zamudili lepo priliko, da bodo tuji vse pobrali. Gotovo je, da bo New Duluth eno največjih mest, drugi Pittsburg. Kdor ne verjame, pa naj pride sam pogledat velikansko tvornico, potem bo brez dvoma kupil svet, kakor sem ga jaz sam. Izkušnja uči. Ura zamujena ne pride nobena.

V Elly, Minn., so bili med porotniki za prvo zasedanje izvoljeni tudi ti-le Slovenci: John Grahek, Joe Gerzin, Martin Skala, Josip Schweiger, Marko Bluth jr., John Kapsh, Mat. Spreitzer in Marko Zoretich. Slovenci se v Ameriki že postavimo.

Amerikanski »Slovenski Narod« prinaša prelepo Finžgarjevo povest »Pod svobodnim solncem«, »Narodni Vestnik« izda v posebni knjižici dve povesti iz peresa Meškovega, Ivan Cankarjevi krajsi spisi so pa tudi večkrat ponatisnjeni v naših časnikih.

Po amerikanskih listih se išče Janez Glovan, doma iz Škrilj pri Igu. Dobiti ima denar zaradi odškodnine po umrlem očetu, ki se je ponesrečil v rudokopu. Piše naj se na naslov: John Lanich, box 903, Leadville, Colo. — V Dailas, Tex., so imeli strašen vihar, v katerem je izgubilo nad petsto ljudi svoje življenje. Materialna škoda se ceni na 5 milijonov dolarjev.

Svetovna razstava v San Franciscu kaže vključ temu, da nima dosti inozemskih razstavnih predmetov, lepo število obiskovalcev. Evropska vojska ji je toliko v korist, da je mnogo Amerikancev, kateri so slednje leto hodili v Evropo, moralo ostati doma ter si ogledujejo zapadno obrežje in pred vsem zanimivo razstavo. Saj so listi že računali, koliko so si letos Amerikanci s tem, da so sicer neprosto-voljno doma ostali, prihranili in koliko je Evropa pri tem izgubila. Ta vsota se ceni od 300 do 500 milijonov dolarjev. Kakor kaže statistika priseljevalnih uradov, se je leto pred vojno peljalo v Evropo 482.477 popotnikov v kajutah in 520.120 popotnikov v notranjinskih ladjah; vseh skupaj torej 1.002.597 ljudi. Med njimi je bilo v letu približno 600.000 popotnikov, ki so popotovali za zabavo in razvedrilo. Voznina teh popotovalcev se ceni na 87 milijonov dolarjev, in sicer pripada 35 milijonov dolarjev na popotne osebe v I. razredu kajut, 19 milijonov dolarjev na popotne ljudi v II. razredu kajut in 33 milijonov dolarjev na popotne ljudi v III. razredu. Kar so pa potem Amerikanci v Evropi potrosili, se ne da dobro določiti. Ali približno se da izračunati to tako-le: 95.000 popotovalcev v I. razredu porabi v 75 dneh (30 dolarjev na dan) 140.500.000 dolarjev; 110.000 oseb II. razreda porabi v 45 dneh (10 dolarjev na dan) 45.500.000 dolarjev; 400.000 oseb III. razreda porabi v 30 dneh dva in pol dolarja na dan) 30.000.000 do-

larjev. Ta izračun, ki skupno z voznino tvori 307 milijonov dolarjev, ne vsebuje vsote, izdane za »spominke« in vsote za nakup dragocenosti, obleke in drugih potratnih predmetov, ki jih Amerikanci kaj radi kupujejo v Evropi.

Nedavno so Slovenci praznovali v

Brockwayu, Minn., lepo cerkveno slavnost. Prevz. mil. gospod škof Trobec je bral zlato mašo, brata Blaža sin pa novo sv. mašo. Bila je lepa slavnost za Slovence in za vrlo Trobecovo družino v Logu pri Polhovem gradu. — Pozdrav dragi stari domovini!

Zvezne čete zasedle važno križišče Kuršumljo — Köveszova armada se bliža Novemu pazarju.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

C. in kr. čete, ki se bore ob meji Sandžaka, so vrgle črnogorske zadnje straže čez Lim.

Povsod se nadaljuje zasledovanje Srbov.

Tisti avstrijsko-ogrski oddelek, ki prodira proti Sijenici, je vrgel sovražnika iz njegovih vztrajno branjenih gorskih postojank severno od Jaborja.

Nemške čete generala pl. Kövesza so stale sinoči pol dne hoda do Raške.

V Koršumlju je došlo do krajnih bojev.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Zasledovanje v gorovju je zopet dobro napredovalo.

Srbi niso mogli nikjer prodiranja znatno ustaviti.

V naših rokah je ostalo 2000 Srbov, ena strojnica in dva topova.

Najvišje vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija. (K. u.) Poročilo generalnega štaba 15. novembra:

Na vseh bojiščih se razvijajo operacije ugodno za nas. Ob napadu na Lebane (20 km južnozahodno od Leskovca) smo ujeli 170 sovražnikov in smo zaplenili veliko bojne materijala. Boji se nadaljujejo.

Srbsko uradno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

12. novembra. Nemški listi so poročali, da so zaplenili v Kraljevu 140 topov. Potrebno je dostaviti, da so bili topovi popolnoma nerabni in da so bili ti topovi zaplenjeni v srbsko-turški in srbsko-bolgarski vojski. Izguba teh topov ne vpliva čisto nič na kakovost vojskujoče se srbske armade, ki je popolnoma nedotaknjena trdno odločena, da se do zmagovitega konca vojskuje s po zanesljivih poročilih zelo premočnim sovražnikom.

Popolnoma napačno je, da so v tej noči zasedli Bolgari Valandovo ali mu grozili. Veleša še niso zasedli zavezniki, na Bolgare pa zavezniki tako pritiskajo, da se padec mesta lahko vsak trenutek pričakuje. Bolgari, ki so imeli zelo velike izgube, pokopavajo svoje mrličje.

14. novembra. Srbske čete so 12. novembra po zelo trdovratnem boju z Bolgari zasedle vzhodni del Tetova in zalepile tam artiljerijo in strelivo. Tetovo leži blizu Skoplja. Francozi so 13. novembra vdrli na bolgarsko ozemlje in so zasedli Kosturino (približno 8 km južno od Strumice). V smeri proti Strumici se bije velika bitka med Francozi in Bolgari.

Črnogorsko uradno poročilo.

Dunaj, 17. novembra. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

13. novembra. Na naši bojni črti ob Sandžaku je napadel sovražnik odločno z velikimi silami naše postojanke. Odbili smo ga na celi črti in smo se le v smeri proti Višegradu umaknili iz prve v drugo obrambno črto nazaj. Sovražnikove izgube so bile velike.

Rim. (Kor. ur.) Črnogorski generalni konzulat objavlja sledečo uradno brzojavko iz Cetinja 15. t. m.:

Sovražnik je včeraj ponovno napadel našo sandžaško bojno črto. Boj se je ljuto bil cel dan. Držali smo svoje postojanke in smo zadali sovražniku najtežje izgube. Pri Troglavu je sovražnik zopet krepko napadel, a je bil odbit na celi severni bojni črti.

Francosko uradno poročilo.

Solun. (K. u.) »Agence Havas« 16. t. m.: Po ljutem napadu na Cicevo so se umaknili Bolgari na višine, ki leže za krajem. Na bojni črti Krivolak je mirno. Na bojni črti Rabrovo-Valandovo neprestano delovanje. Angleži so tu 15. t. m. sprejeli krst ognja. Bolgari so izpraznili Kosturino.

Dunaj, 17. novembra. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

15. novembra. Od časa do časa oženi s topovi v ozemlju Rabrovo in pri Krivolaku. Živahno delovanje se je razvilo 13. t. m. na levem bregu Črne, kjer Bolgari brezuspešno napadajo dalje. Naše čete so ustvarile vedno tesnejše zveze s srbskimi oddelki, ki operirajo pri Prilepu.

Na srbskem južnem bojišču.

Sofija, 17. novembra. Zahodno od Leskovca so Bolgari zopet osvojili vse iztrgane jim postojanke. Francoze so zahodno od Vardara krvavo odbili. Danes se je dvignilo v Solunu več francoskih letalcev, ki so odpluli na bojišče.

Položaj Srbov v Babuna gorovju poslabšan.

Milan. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča 15. t. m.: Položaj Srbov v gorovju Babuna se je radi napadov treh bolgarskih divizij poslabšal. Srbi so morali zopet izprazniti višine Kozjak.

Kralj Peter ostane pri armadi.

Bukarešt. Srbski kraljevič Aleksander je odpotoval, kakor se poroča, v Cetinje. Kralj Peter se je pa izjavil, da se hoče za Srbijo do skrajnosti vojskovati.

Črnogorci so se morali umakniti.

Amsterdam, 17. novembra. Po došli poročilih so se morali Črnogorci umakniti pred naskokom sovražnikov iz svojih izvrstnih postojank.

Strašne izgube Francozov na Balkanu.

Basel. V zadnjih bojih pri Strumici so imeli Francozi strašne izgube. Švicarski listi sodijo, na je za boj nesposobna ena tretjina čet, ki so se nahajale v boju. Lazareti v Solunu so prenapolnjeni z ranjenci. Vsak dan dohajajo novi vlaki.

Novo izkrcavanje v Solunu.

Genj, 17. novembra. »Matin« poroča: Pred Solun so došle angleške in francoske križarice in angleški monitorji. Izkrcaji so nadaljne številne čete in obilo provijanta ter vojnega materijala.

Strašna beda v Stari Srbiji.

Kristijanija, 17. novembra. »Matin« poroča: V Stari Srbiji vlada strašna beda. V Mitrovici ni dobili skoro nič kruha. Prebivalstvo se hrani povečini s sočivjem. Iz Mitrovice prihajajo vznemirljive vesti. Mesto se bo komaj moglo držati.

Černoapejev padel.

Sofija. Znani borilec za osvoboditev Macedonije, poslanec Černoapejev, ki je vstopil začetkom vojske prostovoljno v armado, je padel v zadnjih bojih na bolgarski strani.

Iz Belgrada.

Zemun, 17. novembra. V Belgradu je sedaj komaj 12.000 prebivalcev, medtem ko jih je bilo pred vojsko blizu 100.000. Tudi tisti, ki so ostali v mestu, stanujejo zunaj v revnejšem delu mesta. Notranje mesto je skoro popolnoma prazno.

Bojevitve vdove.

Milan, 17. novembra. Balkanski poročevalec »Corriere della Sera« poroča svojemu listu: Vdove padlih srbskih vojakov so sklenile, da sestavijo posebno četo, ki naj sodeluje v bojih v neposredni bližini. Dosedaj se je prijavilo 400 častniških vdov.

Rumunija.

Vlada se bo res nekoliko izpremenila. Prideta bivši pravosodni minister Stelian in Bratianujev brat Vinlila. Ni pa še gotovo, ali odstopita zunanji minister Polumbaru in notranji minister Morzun. Vodja konservativcev Marghiloman je izjavil, da celotne vlade sedaj ni mogoče izpremeniti.

Zakaj ne sme Rumunija proti nam.

Bukarešt, 17. novembra. Konservativni »Steagul« podaja pregled dosedanjih uspehov osrednjih sil in konča: Če bi se danes vmešali v vojno proti Nemčiji, bi to pomenjalo, da si Rumunija absolutno želi čisto podrejene vloge. Svojo usodo bi navezala na zelo zmanjšane entente nade na uspeh. Danes o razdelitvi Avstrije ni več govora in v resnici entente boj nadaljuje samo še zato, da kakršenkoli način se zmanjša razmerje v zmagi srednjeevropskega bloka, četudi ima na vseh frontah le malo upanja. Zmaga osrednjih sil se vsak dan bolj izpopolnjuje. V takih razmerah, bi bilo, milo rečeno, blaznost govoriti o vojni proti Nemčiji. Avstriji in Bolgariji.

»Ziva« pa razpravlja o tem, kako ravna entente ali osrednji sili s svojimi zavezniki. Srbija — to pove vse. Bolgarija pa raste na ugledu in moči in dobi vse, da doseže svoj cilj. To odkritosrečno pomoč proti svojim zaveznikom sta osrednji sili kazali že prej n. pr. proti Italiji, kajti gospodarsko pokroviteljstvo teh dveh držav je povzročilo, da se je laška trgovina in industrija v razmeroma kratkem času krepko razvila. Ravno tako si je opomogla Rumunija. Raz-

lika v primeri z entento je tako očitna, da je vredna premišljevanja.

Rumunija ostane nevtralna.

Stockholm, 17. novembra. Kakor poroča »Rječ«, se še vrše pogajanja z Rumunijo, toda celo ruski merodajni krogi se prepričani, da ne bodo uspela. Rumunija ostane nevtralna.

Rusija ni nikdar silila preko Rumunije.

Bukarešt, 17. novembra. Bratianujevo glasilo »Independence Roumaine« prinaša vest »Balkanske Agencije«, da je na vprašanje rumunskega poslanika v Petrogradu Sazonov izjavil, da Rusija ni nikdar mislila, da bi tudi najmanjši del ruske armade smel stopiti na rumunsko ozemlje brez izrecnega dovoljenja Rumunije. Sazonov je pristavil, da so take zlobne vesti razširjevali gotove osebe, katere vsi poznajo.

Ruske čete ob rumunski meji.

Budimpešta, 16. novembra. Iz Bukarešta javljajo, da je v Izmailu in Kiliji general Veselkin nadzoroval tamošnje čete in ukazal pripraviti prostor še za eno divizijo. Iz Odesa vozijo neprestano živila v Izmailo, iz notranjosti pa nove čete na rumunsko mejo.

Rusko brodogradje pred Bolgarijo.

Bukarešt, 17. novembra. »Universul« poroča iz Tulse: 15 ruskih vojnihih ladij črnomoškega brodogradja, med njimi 3 novi dreadnoughti, križari že dva dni blizu bolgarske obale.

Ententa hoče jasnosti od Grške.

Pariz, 17. novembra. (Kor. urad.) Posebni poročevalec »Petit Journala« v Atenah poroča, da so pogajanja med Grško in entento vedno bolj živahna, pa uspeha še ni. Gre se za to, da se od grške vlade doseže, da svoje dobrohotne namene, katere goji do zaveznikov, natanko opiše in se zlasti razločno izjavi o precej razveljavljenem splošnem zatrtjevanju dobrohotne nevtralnosti. Pojasni naj se tudi besede vojnega ministra Dragumisa o razorožitvi, urediti je treba vprašanje preskrbe in prevažanja čet in preprečiti razne spore, ki so se večkrat pripetili posebno med Angleži in Grki. O posojilu zaenkrat ne bodo razpravljali, kajti grška vlada priznava sama, da bi se pri sedanjih razmerah ne spodobilo prositi za posojilo pri zaveznikih.

Ententa in grške volitve.

»Times« pišejo glede grških volitev: Če se grška armada ne demobilizira, tedaj bodo te volitve samo nekaj navideznega, ker je mnogo volivcev pod orožjem, sled česar so zlasti Venizelosovi pristaši prizadeti. Zato moramo kralja in njegove členekrat opozoriti, da vprašanje ustavne monarhije na Grškem, katero namerava kralj premišljeno in nezakonito kršiti, ni samo vprašanje notranjopolitičnih grških interesov. V pogodbi iz l. 1863., ko je Angleška Grški odstopila jonske otoke, so trivile entente, Angleška, Francoska in Rusija prevzele garancijo za grško ustavo.

Italija in Grška.

Lugano, 16. novembra. V »Corriere della sera« piše posl. Torre, znan po svojih zvezah z zunanjim ministrstvom: V začetku svetovne vojne entente Grški ni ponudila samo albanskega Epira, ampak tudi oni del Albanije, ki gre do Berata in še dalje proti severu. Grška tega tedaj ni hotela sprejeti, da ne bi prišla navskriž z Avstrijo. Ker pa ima Avstrija danes drugačne interese, zato ni ravno neverjetno, da bo Grška ob ugodni priliki skušala zasedi del Albanije. To bi pa povzročilo spor z Italijo. Ta, stojč v Valoni, bi tega povečanja Grške na škodo Italije nikdar ne mogla dovoliti.

Cadorna ne dá čet za Balkan, ali pa odstopi.

Amsterdam, 16. novembra. »Pester Lloyd« poroča: Po vesteh iz Rima je Cadorna z ozirom na zahtevo nekaterih listov, da se Italija mora udeležiti balkanske akcije, izjavil, da rajše odloži vrhovno vodstvo, kakor pa dá čete iz sedanje fronte proti Avstriji.

Herve o položaju na balkanskem bojišču.

Pariz. (Kor. u.) Hervé zahteva v »Guerre Sociale« nujno pomoč armadi generala Sarrailla. Javnost je upravičena, da svari vlado, ker se je storilo toliko napak, odkar je izbruhnila vojska. Ne pričakujemo, da se umika srbska armada v dobrem redu v gore, iz katerih bi nenadoma napadla avstrijske in nemške čete. Srbska armada, ki ji grozi obkolitev na obeh krikih, se mora umikati proti albanskemu obrežju ali na Grško. Umikanje proti Grški je verjetnejše, ker stoji tam zavezniki. Čisto jasno je, da avstrijske, nemške in bolgarske čete korakajo proti Solunu. Če najhitreje ne pošljejo velikih ojačenj v Solun, se ne bo nič pripravilo za obrambo in nas čaka hujša katastrofa, kakor je bil padec Antwerpna. Hervé konča svoj članek: Kaj dela Italija! Kaj dela Rusija!

Črnogorski kralj zdrav.

Pariz, 17. novembra. (K. u.) Črnogorski generalni konzulat izjavlja, da se kralj Nikola počuti popolnoma dobro. Vodi osebno vojaške operacije. Prestolonaslednik je zapustil Cap St. Martin, da vpraša v Italiji zdravnike specialitete o svojem zdravju.

× × ×

Nov narodni praznik v Bolgariji.

Sofija, 17. novembra. Bolgarska vlada je sklenila proglasiti 23. oktober, dan, ko je priplula prva avstrijska ladja v Rušuk, za narodni praznik.

Vojska z Rusi.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 17. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Ruski rušilci so obstreljevali včeraj na najsevernejšem Kurskem Petragge in pokrajino južnozahodno od tam.

Sicer je položaj neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

Boj za Rigo.

Kodanj. Pankratov napoveduje v »Ruskem Slovu«, da iznova razvrste nemške bojne sile, ker hočejo odločiti boj za Dvinsk in Rigo. »Rječ« poroča, da pričakujejo splošno prodiranje Nemcev proti Rigi.

Na besarabski mej.

Černovice. O pokretu čet v Besarabiji se poroča: Zbirajo močne kavkaške čete, ki jih tvorijo večinoma zelo stari in popolnoma mladi vojaki. Poveljstva generala Keller in Ivanov. Ruski častniki izjavljajo, da tem četam začasno niso določili nobene naloge, a zdi se, da čakajo, kako se razvijejo dogodki v Rumuniji. V Černovicah se je zopet čulo močno streljanje. Rusi so izkušali prodreti proti Novosielici-Bajanu, a naša artiljerija je že v kali zadušila ta poizkus. Uničena je bila ena ruska baterija.

General Kuropatkin v Besarabiji.

Budimpešta. »A Nap« poroča: General Kuropatkin se je pripeljal k četam, ki jih zbirajo v Besarabiji.

Ruski ranjenci v bojni črti.

Bukarešt. Vojaške oblasti v Besarabiji razglšajo, da se morajo ranjeni, ki jim je bil dovoljen 6 do 12 mesečni dopust, 9. decembra zopet predstaviti zdravnikom.

DUMA ZOPET ODGOĐENA.

Kristijanija, 17. novembra. »Tidentegu« poroča iz Petrograda: Ministrski svet je sklenil, da skliče duma šele 8. decembra, ker še ni sestavljen proračun. Zasedanja bo že pred Božičem konec. Vlada je poslancem dala vedeti, da bo duma zborovala samo nekaj dni. Vlada bi takoj s silo za-

Nadškof grof Szeptycki

trla vsak političen razgovor. je pisal, kakor poroča Lvovski »Dilo« iz Kurska, kamor so ga bili Rusi odvedli iz Lvova, dne 26. septembra pismo rusinskega kanoniku v Lvov, da so mu dovolili najeti si stan z vrhom in da so mu dali sedaj tudi prostost, da se more baviti z znanstvenim delom ter rabiti knjige in časnike.

Za 1½ milijona blaga zaplenjenega.

Lvov, 15. novembra. Po poročilih lista »Kurjer Lwowski« so zaplenili v skladiščih neke tukajšnje špedicijske trdke vskladiščenega blaga v vrednosti 1½ milijona kron. Blago so shranili trgovci v špekulativne namene. Zaprl so jih 5, proti ostalim 35 lastnikom so uvedli kazensko postopanje.

Poljaki.**Organizacija poljske politike.**

Poljsko politiko zastopata dve politični organizaciji, »Vrhovni narodni odbor« in »Poljski klub« (Poljsko kolo). Vrhovni narodni odbor je skupna politična organizacija za ves poljski narod; poljski klub pa je uradna organizacija v okviru avstrijskega državnega zbora. Obe politični organizaciji sta potrebni in obe sta se dobro izkazali. Med obema vlada lepa sloga; zato se medsebojno jako dobro dopolnjevata. »Vrhovni narodni odbor« je z ustanovitvijo in delovanjem poljskih legij jasno izrazil politične cilje poljskega naroda in si jaino dokazal, da so Poljaki pripravljeni svojo kri prelivali za dosego svojih narodnih idealov. Po osvojitvi »Kraljestva« (t. j. prejšnje Ruske Poljske) je »Vrhovni narodni odbor« veliko storil za prebuditev poljske narodne in politične zavesti v Rusom iztrganih pokrajinah ter pospeševal zblizjevanje Galicije in prejšnjih ruskopoljskih dežel.

Poljski podaniki.

Dunaj, 15. novembra. Po okupaciji poljskega kraljestva je nastalo politično in upravno vprašanje, čegavi podaniki so zdaj tamošnji prebivalci. Avstrija in Nemčija smatrat, da so podaniki sovražne države, a postopata ž njimi skrajno dobrohotno, ne da jih smatrali za lastne podanike. Pod nemško cenzuro v Varšavi izhajajoči »Dziennik Polski« je zdaj srečno rešil to vprašanje. Kraljestvo Poljsko je ustvaril, kakor znano, dunajski kongres leta 1815. Državlanski zakon, ki je še zdaj veljaven, naziva stalne prebivalce dežele podanike kraljestva Poljskega. Na številnih mestih se ponavlja ta izraz. Ruska vlada je še l. 1875. rabila ta izraz v ukazu, ki je odredil na Poljskem nov sodni red. Ruski uradniki so pričeli šele 1912 odklanjati ta izraz v uradnih spisih. Osrednji velevalsti brez dvoma vežejo določila dunajskega kongresa, ki jih je potisnila na stran Rusija in prebivalci Poljske so zato nasproti njima nesporno poljski podaniki. Ne glede na končno rešitev poljskega vprašanja je to za sedanost zelo dragoceno. Osrednji velevalsti ne upravljata nobenega ruskega ozemlja, marveč kraljestvo Poljsko, prebivalci pa dobe zavest, da niso ruski, marveč da so poljski podaniki.

Skrb za šolstvo v zasedenih ruskih pokrajinah.

Krakov. »Nowa Reforma« poroča iz Radomska o izvrstnem utisu energičnih odredb okrožnega poveljnika polkovnika Petzdolda z ozirom na šolstvo v zasedenem ruskem ozemlju. Rusi so namenoma zanemarjali stanje šolskih poslopij, niso nadzorovali obiska šoli podvrženih otrok in so tudi zanemarjali vzgojo. »Nowa Reforma« zelo hvali avstrijske oblasti glede na šolstvo.

Šole v Lodzu.

Dunaj. Občinski svet v Lodzu je razpravljaj o šolskem proračunu. Šolski odsek je predlagal 595.750 mark poljskim, 379 tisoč mark nemškim in 355.600 mark judovskim šolam. Poljaki, ki štejejo s predkraj 65% prebivalstva, so se odtegnili glasovanju. Na interpelacijo Poljakov, za kakor so nekatere tiskovine samonemške, je izjavil višji župan Schuppen, da je pritožba utemeljena in da bo enojezične tiskovine odpravil.

Nova ruska železnica k Murmanskim obali.

(Glej zemljevid.)

Kar je na prvi pogled skoro nemogoče, se je najbrž uresničilo: v enem letu je zgradila Rusija ob pritisku vojne železnice med Petrogradom in Murmansko obalo (obala polotoka Kola ob Severnem ledenem morju), ter jo po poročilih iz Pariza in Londona namerava otvoriti še ta mesec. Ker Murmanska obala vse leto ni zamrznjena, bi imela Rusija ugodnost, da bi dobivala lahko vojni material iz inozemstva tudi takrat in ga pošiljala v notranjost, ako bi bila luka v Arhangelsku zamrznjena. Nova proga meri 1100 km. Tudi ako se ne oziramo na to, da je bila proga Petrograd-Petrosadovsk dolga okoli 300 km, gotovo že prejšnjo jesen, je gradnja proge severno Petrosadovsku po pustinjati zapadno Belemu morju in še dalje po goratem polotoku Koli v enem letu velikansko delo. Mogoče je bilo le tako, da je Rusija nagnala iz najrazličnejših krajev, celo iz Južne Rusije in Sibirije, vojsko delavcev od 30 do 40 tisoč mož in da je letos poslala še tisoče

ujetnikov na najvišji sever, da bi bila proga gotovo izvršena še pred božičem. Da se je uresničila ta namera, se ima država zahvaliti pravzaprav le vojnim ujetnikom, ki so gradili progo samo, dočim so ruski delavci pripravljali le pota in vozili in kopali zemljo. Ker so vsa ta krdela ves čas živela v šotorih, bi radi vedeli, kaka je bila usoda vojnih ujetnikov v ostrem letnem času.

Na vsi progi so se dotikali množice jezer, tako so na jugu Ladoga in Onega-jezero, na polotoku samem Imandra-jezero, ob katerem je zgrajena železnica na 60 km daleč. Na polotoku so izvrtali več predorov. Priroda je tu različna, radi tega pričakujejo, da bode uspevala železnica tudi v miru kot izletna železnica za turiste. Za končno postajo so odbrali Semanovo, ne Aleksandrovsko. Semanovo je ribiška naselbina na nasprotni strani kolske zaje. Aleksandrovsk, ki so ga krstili leta 1899. z mnogimi slovesnostmi, ni izpolnil nadej, ker je luka za mornariško postajo, katero so nameravali ustanoviti tam, premajhna. Zato so začeli pred nekaj leti graditi tako postajo iztočno Aleksandrovsku ob luki Kildin, a ta zgradba ni zdaleč ni bila dovršena, ko se je pričela vojna.

V koliko bode mogla rabiti Rusija murmansko železnico že letošnjo zimo, danes ni mogoče reči, ker nimamo nobene izkušnje, kako je mogoče v temnem letnem času brodenje okoli Severnega rta. Takisto bode tako izrazito polarna železnica, kot bode murmanska, gotovo morala boriti se z mnogimi težkočami.

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 17. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: Izvzemši boj artiljerije in z minami na posameznih mestih bojne črte se ni nič poročalo, kar bi bilo važno.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 16. novembra. Uradno poročilo z dne 15. t. popoldne: V Artois ob Labyrinthu trajajo boji tudi ponoči dalje. Potrjuje se, da so bile sovražne izgube tekom boja 14. t. m. zelo velike. V Champagni so Nemci napadli z ročnimi granatami naše postojanke na griču Tahure. Bili so odbiti. Poročilo ob 11. uri zvečer: V Artois traja artiljerijski ogenj brez novih pehotnih bojev. V bojih 14. t. m. ob Labyrinthu smo našli pred našimi strelskimi jarki 219 mrtvih sovražnikov. Obstreljevali smo vlake na postaji Rye. Pri Soissons, Berryau-Bac in v Argonih so postali danes artiljerijski boji hujski.

Belgijsko poročilo: Od časa do časa artiljerijski boj na celi fronti, posebno pred Uniosam, Roedeskerke, Schonebeke, Stuyvekerskerke, Letenburg, Caeskerke, Noordschoote in Mercken.

Francija glavno bojišče.

Rotterdam. Vojaški sotrudnik »Tunis« sodi, da Anglija dobi vojsko, če jo bo prav vodila, mora jo pa izgubiti, če o jo bo po sedanjem načinu vodila. Odločila se bo vojska na Francoskem s tamošnjo ofenzivo in se morajo na to dejstvo povsod ozirati. Na drugih bojiščih naj se nastopi s kolikor mogoče malim številom čet; a izrabiti se morajo vse zemljepisne in mornariške ugodnosti. Anglija ne sme zopet tako kakor kak

blodeči vitez Don Quixotte postopati in prirejati izletov več sto milj čez morje. Veliko moč svojih sil naj izrabi, pošlje naj če mogoče, 30 novih divizij, ki naj kot zadnja rezerva odločuje vojsko.

Beda na angleškem vzhodnem obrežju.

London. (K. u.) »Times« izvajajo: Beda v mestih na vzhodnem obrežju je vsak dan večja. Podpora je nujno potrebna.

Francoski socialisti za vojno.

»Stalni upravni svet združenih francoskih socialističnih strank«, v katerem sedi tudi Gustav Hervé, razglša: V smislu sklepov narodnega sveta z dne 14. in 15. julija znova zatrujemo, da je trajen mir le mogoče, če zmagajo zavezniki in stró nemški militaristični imperializem; vsak drug mir, vsak prenapljen mir bi bil ali samo premirje ali kapitulacija.

Zakaj je odpotoval Kitchener?

Manchester. (K. u.) »Manchester Guardian« izjava: Kitchener je najbrže odpotoval radi zadnje kabinete krize na Grškem.

Angleški ministri v Parizu.

London, 17. novembra. (Kor. ur.) Reuters urad: Premiarni minister, državni zunanji zadev, prvi lord admiralitete in mudijski minister so v spremstvu vojaških, diplomatskih in mornariških strokovnjakov došli v Pariz, da se posvetujejo s francosko vlado.

Napadi v angleški zgornji zbornici.

London, 17. novembra. (Kor. ur.) V včerajšnji seji zgornje zbornice je izjavil lord St. David, da vsebujejo časopisi mnogo pritožb o zadržanju generalnega štaba med zadnjimi boji na Francoskem. Generalni štab je mnogo prevelik. Častniki so dobili mesta poveljnikov na podlagi družinskih odnošajev, delovanje generalnega štaba je slabo, zato so večkrat izostale zmage. Angleški generalni štab je pet do šestkrat tako velik kot francoski. Mnogo častnikov je bilo baje proti volji Frencha poklicanih v generalni štab. Glavni stan so obiskale dame. Nek civilist, ki je po opravih došel v glavni stan ob pol 11. uri dopoldne, ni našel v uradu nikogar, ker so častniki igrali pozno v noč bridge.

Lord Haldane je obžaloval napade predgovornika, ki kritizira slabosti, ki se pojavijo v vsaki vojski. Prvotno je imela Angleška slabši generalni štab kot Nemčija, sedaj pa razpolaga z generalnim štabom prve vrste. Ni prav, da se posamezne napake posplošijo.

Turčija v vojski.**TURŠKO URADNO POROČILO.**

Carigrad. (Kor. ur.) Glavni stan obvešča:

Dardanelska bojna črta.

Dne 14. novembra streljanje v odsekih Anaforta in Ari Burnu. Naša artiljerija je prisilila neko sovražno torpedovko pri Hemikli Limanu in transportne parnike, ki so poizkušali izkrcavati blago pri Ari Burnu, da se odstranijo od obrežja.

Seddil Bahr.

Dne 14. novembra ni mogla sovražna artiljerija, dasi je izstrelila na naše levo krilo 8000 granat, dasi so metali bombe in zažigali podkope, nam napraviti nobene bistvene škode. Dne 15. novembra je nameril sovražnik ljut artiljerijski ogenj na naše naprej potisnjene postojanke v središču in je nato napadel levo krilo naših polkov v središču, a napad se je lahko odbil. Ob nekem napadnem poizkusu na nek drug del te bojne črte je prišel sovražnik do naših naprej potisnjenih postojank, a oženj na krila naših sosednih utrd in nek protinapad ga je popolnoma vrgel iz sprednjih naprej potisnjenih črt nazaj v njegove stare postojanke. Sovražnikove izgube so bile težke.

Bojna črta ob Iraku.

Naš oženj je sestrelil še drugo sovražno letalo, ki smo je nepoškodovano zaplenili. Na reki Tigris smo potopili monitor sovražnika s posadko. Arabski prostovoljci so presenetljivo uspešno napadli nek sovražni tabor, porušili so njegovo brzojavno črto in so napravili številan plen. Zaplenjeno letalo je Farmannovo dvokrilno letalo po vzorcu iz leta 1910., motor ga goni s 100 konjskimi silami in preleti na uro 90 kilometrov.

× × ×

Pred koncem vojske na Dardanelah.

Budimpešta. Iz Carigrada se poroča: Ker je po Donavi pot prosta in ker zavezniški prodirajo, pričakujejo konca dardanelskega podjetja. Vse vojašnice v Carigradu so polne rekrutov.

Letalci nad Dardanelami.

Newyork, 17. novembra. (Kor. urad.) Tukajšnji listi poročajo, da je septembra meseca vrgel nek nemški letalec v Dardanelah bombo na neko lahko angleško križarico, pri čemur je bilo ubitih 145 častnikov in mož, še več pa ranjenih. Zavezniški so to zamolčali.

Nova ruska železnica iz Peterburga k Murmanskim obali.

Churchill o dardanelski vojski.

London, 17. novembra. (Kor. u.) Churchill je izjavil pri razpravi o dardanelski ekspediciji, da prevzame vso odgovornost za operacije brodovja, za vojaško podjetje in njega izpeljavo pa prevzame odgovornost le v toliko, v kolikor je odgovoreu kot vojni minister. Brezdvomno bi lahko po napadu brodovja dne 18. marca prekinili operacije. Če bi takrat vedeli, kar vemo danes o poteku vojaških operacij, bi pač vsakdo prenesel izgubo ugleda, ki bi jo povzročil konec dardanelskih napadov.

Zgradba novih železnic v Turčiji.

Carigrad, 17. novembra. (Kor. ur.) Zbornica je sprejela železniško predlogo vlade in dovolila tozadevne kredite. Zgradili bodo sledeče proge: Angora—Erzerum; Erzerum—obrežje Črnega morja; Murat—Rodosto (Marmarsko morje) itd. Vojno ministrstvo upa, da bodo te železnice zgrajene prej kot v desetih letih.

Pregled zadnjih dogodkov na Balkanu.

Na Balkanu izvajajo naše vrle čete s svojimi zavezniki izborna delo.

V južnovzhodni Bosni so vrgle naše čete Črnogorce po dolgih, trdih bojih pri Uvcu čez mejo; naše prodiranje na Srbskem je mogočno napredovalo. Na najskrajnejšem desnem krilu so dosegle naše čete Cigoto Planino južnozahodno od Užic in višine Javorja severno od Sjenice; neki nemški oddelki je zasedel višine na obeh straneh Ušc. Tu so se Srbi trdno upirali, da jim ostanejo kolikor mogoče dolgo odprta pota iz Novega Pazarja v Črnogoro.

Avstriji so vzhodno od tam prekoračili pri Babici važno cesto, ki vodi iz Niša čez Kuršumlje v Raško in prisilile Srbe, da se morajo umakniti čez Prepolac v Prištino. Nemške in bolgarske divizije se bližajo poleg tega iz Kruševca in Prokuplja Koršumlji in pritiskajo Srbe vedno bolj v prelaze in soteske 1700 m visoke planine Kapaonice.

Poražene srbske armade zasledujejo uspešno, po načrtu.

Poročil iz Makedonije umevno ni veliko in so nezanesljive in zmedene.

Razkroljeni deli srbske armade, ki se še nahajajo tam, štejejo, kakor se sodi, tri divizije. Stojijo pri Babuni Planini severno od Prilepa in na obeh straneh Tetovo Polja severno od Gostivarja in se bore z Bolgari, ki so prodrli čez Veleš in čez Skopje.

Severnovzhodno od tam se nahajajo najbrže pri Prizrenu in na južnem koncu Kosovega Polja slabše srbske sile, da zabranijo Bolgarom prodiranje proti Prištini.

V Solunu so do zdaj po nezanesljivih podatkih do 12. t. m. izkrcali 100.000 do 120.000 mož, v Srbijo je odrinilo do 80.000 Francozov, tudi Angleži so že okusili bolgarske svinčenke.

Pri Valandovu se je spoprijela era francoska divizija z Bolgari, a uspela ni. Položaj je zanje težaven, ker so prodrli Bolgari iz Strumice proti železniški postaji Strumica pri Davidonu ob Vardarju.

Neka druga francoska skupina se je baje ustalila med Krivolakom in Gradskom na zahodnem bregu Vardarja. Poizkušali so ponoči na 13. prodirati čez Črno Reko proti Velešu, da pridejo Bolgarom v krilo. Bolgari so se tam vojskovali s Srbi, a so bili po bolgarskem poročilu od 13. na 14. vrženi na južni breg Črne Reke.

Naj si bo kakorkoli, dvomiti se ne more, da ententne sile še niso dosegle operacijske sposobnosti.

Posebnega vtisa podjetje entente pač ne napravljajo; v vojni povestnici ni zglede, da državi, ki se sovražne zasedbe v Belgiji in Franciji ne moreta znebiti, pošiljata svoje vojske v Makedonijo iskati odločitve.

Francozi in Angleži so sprejeli vse težave čezmorske ekspedicije, da zapletejo svoje čete v boj v nenavajanem ozemlju, za katero niso pripravljene in izurjene.

Pred njih ladjami pa stojijo straže nevtralne Grške, ki ne ve, kaj naj stori, če bi bili vrženi Srbi na Grško; naj jih li razoroži ali naj se pridruži bankrotnemu podjetju. In če ne potisnejo Angleži in Francozi na Grško? Res, čudna vojska!

Razna poročila.

Kardinal Gasparri ostane državni tajnik.

Luzern, 17. novembra. »Luzerner Vaterland« javi, da vest o imenovanju kardinala Cagliano de Azeveda za državnega tajnika sloni na pomoti. Kardinal je pač imenovan za kanclerja rimske Cerkve, državni tajnik pa ostane kardinal Gasparri.

Državni bankrot v Perziji.

Frankobrod ob Meni. Sporazumno z Rusijo in Anglijo je, kakor poroča »Frankfurter Ztg.«, proglasila Perzija moratorij za izplačevanje obresti in za amortizacijo javnih dolgov izvzemši angleškega posojila leta 1911.

Dnevne novice.

+ Glavna skupščina štajerskega pododbora Zdržne Zveze v Ljubljani se vrši v sredo, dne 24. nov. 1915, točno ob 8. uri zjutraj, v Celju, v hotelu »Beli vol«, Graška cesta. I. nadstropje. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju pododbora; 2. Volitev pododbora; 3. Predavanje zastopnika centralne v Ljubljani; 4. Vojska in združništvo. Predava nadrevizor VI. Pušenjak; 5. Želje in nasveti. K obilni udeležbi vabi predsednik: Dr. Jos Hohnjec.

+ Nekaj o hrvatski politiki. Graška »Tagespost« ima danes iz Zagreba, da bo ustavljenje »Pokreta«, glavnega glasila hrvatske samostalne stranke znalo imeti dalekosežne politične posledice. Vlada sama opozarja, da je morala nastopiti proti listu, ker je list živel na čudno rezerviranem stališču proti dogodkom na bojišču, kar se ni dalo spraviti v skladu s interesi vodstva voje. Teži stališča celo strankini pristaši niso odobraval. Kakor se zatrjuje od oficijozne strani, to izvira odtod, ker uredniki niso soglašali z onimi strankarji, ki so vse svoje sile posvetili monarhiji, državi in domovini. Zato se morajo ti elementi ločiti in imeti je treba ta cilj, da se združi vse politike, ki so pripravljene služiti interesom monarhije, države in domovine. — Ta oficijozna izjava je seveda v javnosti vzbudila obilo pozornosti, ker jasno pravi, da se v hrvatskem strankarskem življenju nekaj presnavlja, zaenkrat sicer šele v notranjosti koalicije, kar pa bo gotovo opaziti v javnosti, kajti v kratkem bo zboroval sabor. Vlada bo že sedaj apelirala na glasovanje te nove strankarske grupacije, — o pravi novi stranki sedaj še ni govora — ko bo zahtevala indemnitet za nadaljnjih šest mesecev. Vsekakor je to znamenje nove politične poti na Hrvatskem in sedanji dogodki kažejo že skoro sliko bodočega političnega razvoja. Samo po sebi bo to utrdilo in trajno zagotovilo ono politično smer, ki mora imeti svojo korenino v ogrsko-hrvatski skupnosti ali bolj določno rečeno: v ogrsko-hrvatski nagodbi. Zato imajo ti dogodki tudi za Avstrije pomen.

+ Nemške stranke in draginja in preskrba živil. Nemški krščanskosocialni in nemškonalionalni poslanci so na skupnem zborovanju sklenili to resolucijo: Nemški meščanski poslanci zahtevajo: 1. Dogovor z Ogrsko, da ozemlje avstro-ogrsko monarhije ne tvori samo ozemlja, katero je treba skupno braniti, ampak za čas vojne enotno in vseh prometnih ovir prosto ozemlje glede preskrbe. 2. Ustanovi naj se od strokovnih ministrstev ločen centralni urad za promet vseh važnih potrebščin. Pritegne naj se že obstoječe osrednje zavode in zastopnike prizadetih krogov. 3. Ti organi imajo takoj rekvirirati in primerno razdeliti vse vsakdanje potrebščine, katere se rabijo v veliki množini. 4. Brezobzirno kaznovanje vsakega navijanja cen brez ozira na osebo in njeno gospodarsko moč. Ustanovi naj se komisije za določevanje cen in te naj izdajo navodila glede razsojevanja. 5. Izdatno naj država podpre državne uslužbenke, delavce in obrtnike, ki so vsled omejitve obrata prišli v stisko.

+ Za močno domovino. Boštanj ob Savi je dal okroglo 40.000 K za tretje vojno posojilo.

+ Zasebni brzojavni promet na štajerskem zopet dovoljen. 15. novembra se je zopet otvoril zasebni brzojavni promet v okrajnih glavarstvih Maribor, Ptuj, Celje in Slov. gradec. Zasebni brzojavni promet je sedaj dovoljen na celem štajerskem, izvzemši Kozje, Brežice, Dobovo, Pišce, Št. Peter pri Kunspurgu, Sevnico in Podčetrtek.

+ Za nadporočnika-avditorja pri vojnem sodišču v Gradcu je imenovan g. dr. Henrik Štefančič.

+ Nove vžigalice »Družbe sv. Cirila in Metoda« so izšle. Na vžigalicah se je mnogo izpremenilo. Na vžigalicah so modri listki z belim tiskom.

+ Umrl je v Gradcu Alfonz grof Aichelburg, star 67 let.

+ Umrla je dne 16. t. m. ponoči v Horjulu g. Mina Leben, roj. Zdešar, v 80. letu starosti. Pogreb se vrši jutri, v petek, ob pol 7. uri. N. p. v m.

+ Anton Poljšak. Iz Ajdovščine nam poročajo, da so predvčerajšnjim v Šturijah pokopali g. Antona Poljšaka, posestnika v Žapuzah in bivšega, od obeh strank izvoljenega župana v Šturijah.

+ Uvedba dni brez piva. Gostilničarji v Nachodu so sklenili, da dva dni v tednu ne bodo točili piva, ostale dni pa omejili točenje piva na določene ure.

+ Umrla je na Vidmu pri Domžalah Helena Cepuder, stara 78 let.

+ Umrl je v Mariboru svetnik nadsodišča v pok. g. dr. R. Gottscheber, star 79 let.

+ Kupovalci kruha s številkami. Iz Karlovca se nam poroča: Urad za živila v Karlovcu je izdal pekom odredbo, velja jo od 25. t. m. dalje, v kateri stoji med drugim to-le: Poskusna izdaja številčk kupovalcem, ki so se nabirali pred prodajalnici kruha, se je vobče obnesla tako,

da prošimo peke, naj redno izdajajo take številke. Izdajajo naj se v vseh pekarijah istočasno in sicer redno vsak ponedeljek ob 4. uri popoldne. Številke naj se ujemajo s številom prejšnjega tedna napečenih hlebov. Gledati je pri izdaji na to, da ena stranka ne dobi več številčk. Samo ako je peku znano, da je v kaki obitelji mnogo članov, ji more dati tudi dve številki. Kruh oddajajo najprej onim, ki imajo nizke številke. Ako kruha prodajnega dne ne dobe vsi, ki imajo številke, ostanejo veljavne že izdane številke in nanje se ozira pri prihodnji oddaji kruha.

+ Prepoved za prevoz blaga v poštinih paketih preko Rumunije. Glasom obvestila rumunske poštne uprave ni dovoljeno prevažati blagovnih pošiljatev v poštinih paketih v transitnem prometu preko Rumunije brez posebnega dovolila rumunskega finančnega ministrstva. Dovolilo, ki mora spremljati paket, je treba dobiti si za vsako pošiljatev posebej potom avstroogrškega poslanstva v Bukarešti.

+ Nameravan uvoz srbskih prešičev. Dunajska »Zeit« poroča: Kakor izvemo, se vrše poizvedovanja, v koliko bi se moglo poslati v zaledje v zasedenih ozemljih najdene prešiče. Kakor hitro se bo dognalo, koliko prešičev bo preostalo nad potrebe armade, se bo takoj pričelo z uvozom na Dunaj.

+ Dunajski trg. Z Dunaja poročajo 17. t. m.: Na trg so prignali 4077 debelih prešičev, torej približno toliko, kot prejšnji teden. Z ozirom na slabe kupčije pri prekajevalcih in z ozirom na šestdnevno dobo, je bil trg mlačen. Najvišje cene niso določili, ker se pri posvetovanju prodajalci in kupci niso zedinili. Pri prešičih prve vrste (debelih) je cena padla za 5 do 10 K pri 100 kg. Pri srednjih prešičih je padla za 20 K, ker ni bilo kupcev. Pri prešičih tretje vrste pa so cene z ozirom na težavno porabo mesa padle že dopoldne za 30 do 40 K pri 100 kg. Pršutnikov so prignali 1777, torej okoli 400 več kot prejšnji teden. Z ozirom na že gori omenjene okoliščine ni bilo popraševanja po blagu in cene so padle za 20 do 30 K pri 100 kg.

Primorske novice.

+ Odlikovanja v Komnu. Njega c. in kr. Visokost gospod nadvojvoda Franc Salvator je podelil za uspešno delovanje na korist »Rdečega križa« sledečim gospem in gospicam srebrno častno svetinjo z vojno dekoracijo: Gospe Frideriki Kotnik, notarjevi soprogi v Komnu, gospe Ceciliji Vidrih, gozdarjevi soprogi v Komnu, gospici Ernesti Ingerl, učiteljici v Komnu, gospici Mariji Kavčič, učiteljici v Tomaževici pri Komnu, gospici Franciški Orel, učiteljici v Pliskovici pri Komnu, gospici Fridi Kotnik, notarjevi hčeri v Komnu, gospici Jožici Pauli, notarjevi hčeri v Komnu.

+ Iz Pevme. 13. t. m. je postala žrtev italijanskega šrapnela mladenka Mikluš iz Pevme. Preostali naša sožalje.

+ Z Vojščice se poroča, da je č. g. Jos. Milanič, kurat v Marijinem Celju premeščen iz Florence v Fordongianus, provincija Cagliari, v Sardiniji. Č. g. Beni Spagnul, vikar Šanmartinski pa na Moravsko v mesto Iglav. Bog ž njima!

+ Prvi sneg v Trstu. V torek, 16. t. m., je v Trstu pričel naletavati prvi letošnji jesenski sneg, pomešan z dežjem. Pritisnil je tudi precej občuten mrz in mrzli nanoški veter. Naslednji dan pa se je zjasnilo ter je nastal lep pomladanski dan.

+ Pripravnica za učiteljske v Trstu se ne otvori, ker se je oglasilo premalo učenec.

Ljubljanske novice.

+ Vojna pobožnost v Križankih se prične danes zvečer ob četrt na osmo uro, in sicer bo najprej govor (preč. g. misijonar Krivec), nato sv. blagoslov. Jutri, v soboto zjutraj bo ob tri četrt na 5. uro sveta maša z govorom. Vse drugo se naznani pri cerkvenih govorih.

+ Št. Jakobsko prosvetno društvo v Ljubljani prične s svojimi običajnimi nedeljskimi poučnimi večeri. V nedeljo dne 21. t. m. točno ob 7. uri zvečer predava g. prof. Gruđen o zanimivem predmetu. Člani in prijatelji društva so vabljeni k obilni udeležbi.

+ Nagla in izredno ostra zima je nastopila letos. Danes ponoči je bilo pri tem majhnem snegu na bolj eksponiranih krajih do 12° C. pod 0 in je ponekod zaradi malomarnosti strank zmrznila voda v vodovodnih ceveh, ker niso zvečer zaprli pri vodovodnih vratih. Stojee vode so tudi vse premrzle.

+ Trgovci in stranke se opozarjajo, da bodo do zadnjega novembra oddati vojaškemu erarju posodo iz bakra, medij in niklja ter pralne kotle. Prizadeti krogi naj se do tedaj preskrbe z nadomestilno posodo, za katero so v vseh tozadevnih trgovinah na razpolago maksimalni tarifi. Trgovci se pa še posebej opozarjajo, da je zaseženo posodo od časa razglasenja te naredbe prepovedano prodajati. Kdor se pregreši, bode obšutno kaznovan.

+ Darilo. Tvrda M. Ranth v Ljubljani je izročila g. županu povodom 60letnice tvrdke vsoto 200 K za mestne uboge.

+ Naša se je usnjata denarnica z malo vsotico in znakami na Resljevi cesti. Kdor jo je izgubil, naj pride ponjo v Katoliško knjigovoznico.

+ Izgubila je neka uboga dekle danes denarnico, v kateri je bilo med drugim papirnatih 14 K. Kdor jo je našel, naj jo prinese v naše uredništvo.

Cerkveno.

+ Psalmi et Cantica secundum ordinem in psalterio Romano. FERIA IV. Razložil + Anton Bonaventura, škof ljubljanski. Str. 108. Cena 1 K 30 h. Dobi se edino v Katoliški bukvarni. — Ravno tam se dobi tudi zvezek »Pro Dominica«, feria II. et III. Vsak zvezek stane po 1 K 30 h. — Zvezek peti pro feria V., za četrtek se tiska.

+ V uvodu prvega zvezka pravi pisatelj: »Psalmi razumeti ni lahko. In vendar jih molimo vsak dan. Ali naj bo naša molitev, ki jo opravljamo celo v imenu vesoljne cerkve, le mehanska, brez smisla, brez čustev, brez srca, golo čitanje temnega berila? Dolžni smo sebi in cerkvi, da psalme proučujemo, se prizadevamo, da bi jih čimbolje razumeli in potem s pridom in veseljem molili.« — Gospodje, posežite po tej razlagi! Ta poziv velja za gospode vseh slovenskih škofij.

Z Ogrskega

+ piše dunajska Information z dne 12. t. m.: Velikanski uspeh tretjega avstrijskega vojnega posojila je vzbudil po vsi Ogrski veliko radost brez vsake zavisti spricho gospodarske in denarne moči avstrijske polovice. Hkrati je to dejstvo močan nagib v uporabo vse sile, da tudi ogrsko posojilo razmeroma ne bode zaostalo za avstrijskim. Na Ogrskem se bode podpisovalo posojilo do 17. t. m. in najbrž se doba ne bode podaljšala.

+ Nehote uhajajo misli na najpremičnejši del premičnega kapitala, na ogromne vsote, ki so jih zaslužili vojni zalaganci, ta najmodernejši tip moderne plutokracije. Zaslužka niti ni težko izračunati, ako se primerjajo dobavni stroški s stroški produkcije in pokažejo velikanske razlike, ki zijajo med temi stroški. Ako je visok odstotek teh dobaviteljev, ki ima danes opravka s sodiščem, mnogo višji, kakor smo si mogli misliti ob početku vojne, tedaj se nudi sedaj prilika vsem, da s poštvovalnim podpisovanjem dokažejo, da niso tako obsoje vredni, kakor so na slabem glasu. Ako stavimo za podlago kvotni ključ, tedaj bi morala Ogrska podpisati vsaj 2400 milijonov. Ceni pa se uspeh le na 1500 do 1800 milijonov. Kar nedostaja, treba da podpisajo oni, na katere smo namignili in pa nekaj ducatov onih milijonarjev, katerih imen nismo našli doslej niti v knjigah vojne preskrbe niti v zapiskih vojnega posojila.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

+ Wildon: Sporočite našemu uredništvu, kdo je izdal dotično prepoved. Ako mogoče besedilo prepovedi. Za to zadevo je uredništvo izvedelo šele danes.

+ Času primerna knjižica. Ravnokar je izšla knjižica »Pravice vpoklicancev v vojno službovanje in njih družin do vzdrževalnin, podpor in preskrbnin. 1915. Založila Katoliška Bukvarna. Cena 50 vin. — V knjižici izve rodbina vojaka-rednika, ki je moral v vojno službovanje, kako je zanj preskrbljeno za čas vojske in kaj ji je storiti, če se ji je prošnja za vzdrževalnino neupravičeno odbila. Vojak-invalid izve, kaj dobi od države, da preživi sebe in družino, ker vsled ran ali bolezni ne more več delati. Iz knjižice je dalje razvidno, kako je preskrbljeno za one, katerim je pobrala vojska družinskega načelnika-rednika. Za vzdrževalnino, pokojnino in podpore je treba prositi, zato je gotovo v korist vsakogar, ki ga je vpoklicanec podpiral, da si nabavi knjižico in se sam prepriča, do kakih preskrbnin ima pravico in kaj mu je storiti, da jih dobi. Knjižica bo pa gotovo zanimala tudi vse druge, ki po svojem poklicu ali izobrazbi lahko dajo bližnjemu dober svet; dobrodošla bo zlasti našim županom, ker se v nji tudi že obravnava najnovejša vladna naredba o dovolitvi podpor invalidom in njih družinam. Knjižici je pridejanih več vzorcev prošenj; spisana je po uradnih virih sicer natančno, a vendar poljudno, da jo bo razumel vsak, ki zna čitati. Cena knjižice je tako nizka, da si jo lahko vsakdo nabavi. — Knjižica obsega brezplačno pridejane tudi Izjemne pošne določbe za časa vojske, bodisi v zasebnem prometu, bodisi glede poštinih zvez z vojniki na fronti in z vojnimi ujetniki v sovražnih državah. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

+ Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih (davčnih), sodnih

in drugih uradnih vlog. Sestavlja Janko Dolžan. Cena 3 K, vezano 4 K. — V sedanjih nerednih razmerah se kaže posebno potreba po taki knjigi; saj je dan na dan treba osnovati kako vlogo, prošnjo ali naznanilo na razne javne oblasti. Žene posestnikov, trgovcev, obrtnikov, kmetovalcev itd., katerih možje so vpoklicani, si same ne znajo navadno prav nič pomagati in si morajo iskati in prositi v uradnih zadevah vedno nasvetov po raznih pisarnah in uradih, kjer so pa uradniki že itak preobloženi z uradnimi posli. Označena knjiga pa dá v vseh uradnih vprašanjih kratka pa točna pojasnila in nudi vzorce vlog, ki so prirejeni za najrazličnejše slučaje.

Sprejme se takoj spretna 2359

prodajalka

manufakturne stroke pri tvrdki Vinko Savnik, Radovljica, Gorenjsko.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.
Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Vojni kreme-zrezki

(Kriegs-Kreme-Schnitten)
nepokvarljiva fina jed, nudi lep zaslužek. — 1 karton 36 kosov K 4.—. Razpošilja najmanj 3 kartone po pošti.

Brandt v Ljubljani, pošta 7.
Zaloga na debelo: Nowotny, Dunajska cesta

Išče se stanovanje

1 soba, kuhinja in kabinet. Ponudbe sprejema uprava pod stanovanje 2427.

1 steklenica 2 kroni.
Ceniki zastoj in franko.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni korenino, brez bolečin ne odpravi.
Ria-Balsam.
Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — **KEMENY, Kaschau (Kassa) L,** poštni predal 12/82 Ogrsko

Izgubil se je majhen bel 2399

psiček

s kratko kodrasto dlako, ki sliši na ime »Lilla«. Pošteni najditelj naj ga vrne proti dobri nagradi v kantino v cukrarno Ambrožev trg št. 3.

Važno za usakoga zlasti za begunce!

Dne 20. novembra 1915 t. j. v soboto dopoldne ob 9. uri prodado se potom javne dražbe najpreje v **Sodni ulici hiš. št. 12 (Staretova hiša v pritličju desno)** več posteljs cel posteljno opravo, mize, omare, stoli in druga hišna oprava, preproge, zavese, veliko porcelanske posode, krožnikov, skled, kuhinjske posode in oprave, več moških kompletnih oblek, zimskih sukenj, kožuhnatih kratkih sukenj, čevljev, šivalni stroj in pianino — vse v najboljšem stanju.

Na-to se proda v **Slomškovi ulici hiš. št. 12** nekaj lesa za kurivo, lesena lopa, različno železno ročno orodje in pisalne mize.

Rabim dobrega

mesarskega pomočnika

Vstop takoj. Plačam po dogovoru ugodno. Naslov št. 2429 pri upravi »Slovenca«.

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino
kupi po najvišjih cenah
J. GROBELNIK, 1719
Ljubljana, Mestni trg šte. 22.

Št. 18.551.

Razpis

raznih ustanov za dekliško balo in za reveže.

Mestni magistrat ima za tekoče leto podeliti sledeče ustanove:

1. Janeza Krstnika **Bernardinija** ustanova v znesku K 230.—
 2. Janeza Jakoba **Schillinga** ustanova v znesku K 250.—
 3. Jurija **Tollmajnerja** ustanova v znesku K 250.—
 4. Janeza Jošta **Weberja** ustanova v znesku K 230.—
- Do ustanove pod 1.—4. imajo pravico hčere ljubljanskih **meščanov**, ki so se letos omožile ter so uboge in poštenega slovesa.
5. Miklavža Janeza **Kraschkoviza** ustanova v znesku K 128.—
 6. Antona Jakoba **Fanzolija** ustanova v znesku K 122.—
- Do te ustanove imajo letos pravico revna meščanska, kmečka, rokodelska ali dninarska hči iz šentpeterske fare. Če se je letos omožila.
7. Josipa Feliksa **Sinna** ustanova v znesku K 96.—
- Do te ustanove, ki jo je deliti, imata pravico dve izmed najrevnejših ljubljanskih deklet.
8. Mihe **Pakiča** ustanova v znesku K 244.—
- Do te ustanove imajo pravico ubožni ljubljanski **meščani** obrtniškega stanu ali njih vdove.
9. Janeza **Kovazha** ustanova v znesku K 302.—
- Ta ustanova gre na 4 enake dele po K 75.50, do katerih imajo pravico 4 v revščini v Ljubljani živeči rodbinski očetje ali vdovljene rodbinske matere, ki so brez lastne krivde v ubožstvu, so katoliške vere, neoporeklega slovesa in imajo rediti nepreskrbljene otroke.
10. Marije **Kosmatscheve** sirotinske ustanove v znesku K 204.—
- Do te ustanove imajo pravico nepremožne uradniške sirote ženskega spola, ki so ljubljankinje in poštenega vedenja.
11. Marije **Kosmatscheve** poselka ustanova, letos šest mest, vsako po K 40.—
- Do te ustanove imajo pravico deklet, ki so stare, betežne, za pridobitek nezmožne in so delj časa zvesto in pošteno služile pri kaki rodbini v Ljubljani.
12. Ustanova **neimenovanega dobrotnika** za onemogle posle v znesku K 100.—
- Do te ustanove imajo pravico 4 revni, delanezmožni posli, ki so zvesto služili in so neomadeževanega slovesa, vsak na 1/4 ustanove.
13. Helene **Valentinove** ustanova v znesku K 168.—
- To ustanovo ima mestni magistrat razdeliti med osirotele in zapuščene otroke, ki prebivajo v frančiškanski fari in ki niso še 15 let stari.
- Koleka proste prošnje za eno ali drugo izmed teh ustanov je vlagati do **četrtga 10. decembra 1915** pri vložne a zapisniku mestnega magistrata. Kdor prosi obenem za več ustanov, mora vložiti tudi več prošenj, a v vsaki tudi povedati, za katere druge ustanove je obenem prosil. Le prošnja za ustanove 1.—4. je lahko enotna.
- V vsaki prošnji je navesti okoliščine, ki dokazujejo prosilčevo ubožstvo in jim po potrebi priložiti dokazila, da je prosilec do dotične ustanove v smislu tega razpisa upravičen. Kdor vloži obenem več prošenj, se lahko v ostalih sklicuje na podatke in dokazila ene prošnje.
- Na prošnje, ki nimajo točnih navedb ali dokazov o prosilčevi upravičenosti, se ne bo oziralo. Na vsaki prošnji mora biti tudi natanko označeno prosilčevo stanovanje in ime razločno podpisano.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 15. novembra 1915.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, ki so mojega dragega, v Bogu počivajočega brata, š. g. župnika v pokoju

Janeza Karlin-a

spremljali na zadnjem potu in ga z molitvami priporočali Milosti božji, se tem potom najtopleje zahvaljujem. Posebna dolžnost pa mi je, iskreno zahvalo izreči velečastnemu gospodu duh. svētiku in mestnemu župniku Avguštinu Sinkovec za pogosto duhovno tolažbo v dolgi bolezni in za prireditve pogrebne svečanosti, kakor tudi vsem častitim gospodom duhovnikom, ki so ga v tako obilnem številu počastili na dan pogreba in ob sedmini. Gospod Bog, neskončno dobrotljivi, jim bodi za vsa ta dela krščanske ljubezni obilen plačnik.

Svojega dragega, nepozabnega brata pa hkrati še priporočam blagemu spominu in pobožnim molitvam vseh, ki so ga poznali.

ŠKOFJA LOKA, 16. novembra 1915.

† **Andrej Karlin**
škof tržaško-koperski.

2424

Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev v Tržiču
na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu.
Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

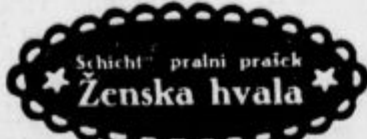
Schicht-perilo — Vojno-perilo

Najcenejši in najboljši način pranja:

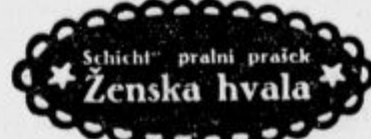
Namoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljša Schichtovo milo znamka „Jelen“ — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

Prilrani delo, čas, denar in milo.

Ominol je najboljša sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in hiši.

Dobiva se povsodil

Dobiva se povsodil